

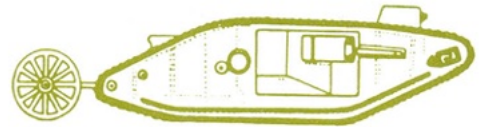
DE TANK

tweemaandelijks orgaan, TWENOT

DUTCH ARMOUR ASSOCIATION

postbus 357 - 8000 AJ ZWOLLE

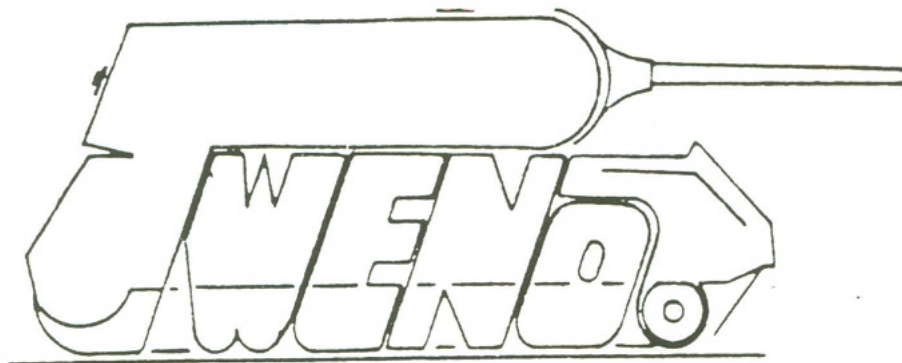
THE NETHERLANDS



Een "ACHILLES" van het Nederlandse leger

NUMMER 105

DECEMBER 1993



BESTUUR:

Voorzitter : John Janse
Vice-voorzitter : Joop v.d. Weerden
Secretaris : Johan Groen
Penningmeester : Kees Blijleven
Externe contacten : Jan Frankema
Speciale activiteiten: Marc Tempels

ADRESSEN:

Secretariaat: 

Redactie : Jan van Veen


Postbank : 3026112
t.n.v. : TWENOT, Heiloo

Contributie : t/m 18 jr: f 20,=
> 18 jr: f 25,=

REGIOCOÖRDINATOREN

Noord-Holland : Jan van Veen


Noord : Theo de Haan


Midden : Arne Poirot


Zuid-west : Vacant

Zuid-oost : Gert Mons


DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek Vraag en Aanbod kunnen de leden niet-commerciële advertenties plaatsen. Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn.

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE NIET TOEGESTAAN

De redactie van DE TANK wenst u goede feestdagen en een voorspoedig 1994, met veel geluk en modelbouwplezier!

VERENIGINGSNIEUWS

Tijdens de bijeenkomst van 2 oktober j.l. werden, zoals gebruikelijk op de laatste bijeenkomst van het jaar, de TWENOT modelbouwkampioenschappen gehouden. De ingebrachte modellen en diorama's waren van goede tot zeer goede kwaliteit, maar het waren er helaas niet zoveel. Voor een deel kwam dit door het feit dat onze zustervereniging I.P.M.S. haar jaarlijkse "Nationals" eveneens op deze datum liet plaats vinden. Nu hebben we inmiddels begrepen dat I.P.M.S. door een dubbele boeking van de zaal voor een voldongen feit was gesteld (de eerder geplande datum was 25 september), maar we vinden het toch jammer dat dit zo gelopen is. Beide evenementen hebben nu minder bezoekers gekregen dan anders het geval geweest zou zijn.

De resultaten van onze kampioenschappen waren als volgt:

Modellen kleine schaal:

- 1e prijs: Harrie Geurts met een M26 "Dragon Wagon"
2e prijs: Mario Wens met een Renault Char 2D

Modellen grote schaal:

- 1e prijs: Arne Poirot met een YPR765 PRAT
2e prijs: R.P. Kok met een Raupen Schlepper Ost met Nebelwerfer

Diorama's:

- 1e prijs: Leon Hassing met "Keep the Red Ball Rolling"
2e prijs: Marcel von Hobe met een M113A1 Marginal Terrain Assault Bridge

De "Best of Show" wisselbeker ging dit jaar naar Harrie Geurts voor zijn M26 "Dragon Wagon"

De categorieën "diorama's kleine schaal" en "jeugdleden" kwamen te vervallen omdat er te weinig inschrijvingen waren.

EXCURSIE NAAR SAUMUR:

Er is in de afgelopen periode verschillende malen gesproken over de mogelijkheden om een excursie te organiseren naar het Franse tankmuseum in Saumur. Uit contacten met het museum bleek dat we welkom zijn en dat het dan waarschijnlijk ook mogelijk zal zijn de werkplaats en de opslagruimte te bezichtigen. Omdat het museum echter in een reorganisatiefase zit, zouden we niet eerder dan in de loop van 1994 terecht kunnen.

Het lijkt ons uiteraard nog steeds fantastisch om een dergelijke excursie te houden, maar veiligheidshalve plannen we hem niet in 1994 maar in 1995. Reorganisaties duren altijd langer dan was voorzien. Het spreekt vanzelf dat het een meer-daagse tocht zal worden, met

SPEELGOED OTTEN

Militaire kits van TAMIYA, ESCI, AIRFIX,

ITALERI, HELLER, HASEGAWA.

Grote sortering militaire figuren

1:87 ROCO, MAAG, EKO

VERLINDEN PRODUCTIONS

ALLE VERF- EN SPUITBENODIGDHEDEN

(Badger spuiten en -onderdelen, compressoren, spuitcabines, verf in busjes en spuitbussen, penselen, putty, decal cote, base cote, gloss cote)

Verschillende plaatmaterialen en profielen (EVERGREEN)

NIEUWE LAAN 7, 1068 BZ AMSTERDAM
TEL: 020-6190338

(achterzijde van de Osdorperbaan, geen winkel deur of etalage, maar een winkel deur met een dinky sticker en nummer 7)

een autobus en een of andere vorm van overnachting. Over de kosten valt nog niet veel te zeggen, maar het zal wel enkele honderden guldens per persoon worden. Nu kunnen wij ons voorstellen dat het voor mensen bezwaarlijk is om zo'n bedrag in een keer te moeten uitgeven. We bieden daarom de gelegenheid het via de vereniging bij elkaar te sparen. Iedereen die dat wil kan vanaf nu bijvoorbeeld maandelijks een bedrag van f 10,- of meer overmaken op de rekening van TWENOT (3026112) te Heiloo, onder vermelding van "Saumur". De penningmeester zal het keurig op ieders naam in de boeken administreren. Zodra de kosten van de excursie bekend zijn en je besluit definitief om mee te gaan, dan kun je dus al een aardig bedrag bij elkaar hebben.

Mocht je toch niet mee gaan, om wat voor reden dan ook, dan wordt het opgespaarde bedrag keurig aan je terug betaald (N.B.: we vergoeden géén rente).

Het Bestuur.

CONTRIBUTIE 1994

Dit is alweer de laatste TANK van 1993 en dus zit daar de acceptgiro bij voor de contributie voor 1994. Als u hem nog niet had gezien, hij zit in de enveloppe die op de adresband is geplakt. De contributie is verhoogd en bedraagt nu f 25,- resp. f 20,- voor jeugdleden.

De eerste TANK van 1994 wordt (begin februari) uitsluitend verstuurd aan de leden die hun contributie hebben betaald. Ieder jaar weer vergeten sommige leden op tijd te betalen en dan krijgen ze, in plaats van DE TANK, enkele weken later een vriendelijk herinneringsbriefje. Betalen ze dan alsnog, dan wordt hun TANK begin april, met het tweede nummer van 1994 meegestuurd. Het komt dus allemaal wel goed, maar het kost extra moeite, geld en tijd.

De moraal van dit verhaal is: vul nu meteen uw rekeningnummer in, zet uw handtekening en stuur die acceptgiro weg. Dan komt DE TANK ook in 1994 weer keurig op tijd in uw bus!

NIEUWE LEDEN

P. Binard, [redacted], België, [redacted]
 K. Dijkstra, [redacted], België, [redacted]
 P. Gielen, [redacted], België, [redacted]
 M. Henskens, [redacted]
 S.J.W. Hospers, [redacted], België
 J. de Kerf, [redacted]
 I. Kootje, [redacted] (jeugdlid)
 Ch. Leerink, [redacted], België, [redacted]
 M. Lefort, [redacted]
 G. Mud, [redacted]
 P.K.M. van Otichem Kunke, [redacted]
 L. Peters, [redacted], België, [redacted]
 I. Quinten, [redacted], België
 W. Schenck, [redacted], België, [redacted]
 Ph. Spriesterbach, [redacted]
 R. Swart, [redacted], België, [redacted]
 D. Vanhoucke, [redacted]

Welkom bij TWENOT!

AGENDA

- 18 december : regiomiddag Noord-Holland in Anna-Paulowna
 26+27 februari: Trucks 'n' Tracks, Folkestone
 26 maart : ledenvergadering, Rotterdam
 18 juni : ledenvergadering, mogelijk in Deventer
 24 september : ledenvergadering, Rotterdam
 29 oktober : Vriendschapstreffen met IMM in Mook.

Zoals u hierboven ziet, zijn de data voor de ledenbijeenkomsten in 1994 weer vastgesteld. Van verschillende kanten hebben we de vraag gekregen of er niet eens een andere plaats kon worden gevonden dan alleen maar Rotterdam. Per slot van rekening woont niet iedereen in het westen van het land. We gaan het in 1994 dus ook eens ergens anders proberen en daarvoor is Deventer uit de bus gekomen. T.z.t. leest u in DE TANK waar u moet zijn.

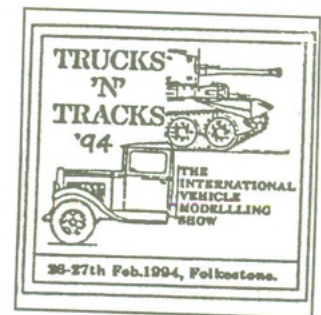
In het nieuwe jaar willen we door gaan met de modelbouwthema's. Voor 26 maart is het thema "gewonden- en personentransportvoertuigen" en voor 18 juni "Russische tanks". Allebei thema's waar veel in te doen is en we hopen dat er die dagen veel modellen op de tafels zullen staan. De laatste bijeenkomst, 24 september, is weer bestemd voor het jaarlijkse modelbouwkampioenschap.

We hopen dat 1994 ook weer een goed hobby-jaar zal worden!

TRUCKS 'N' TRACKS

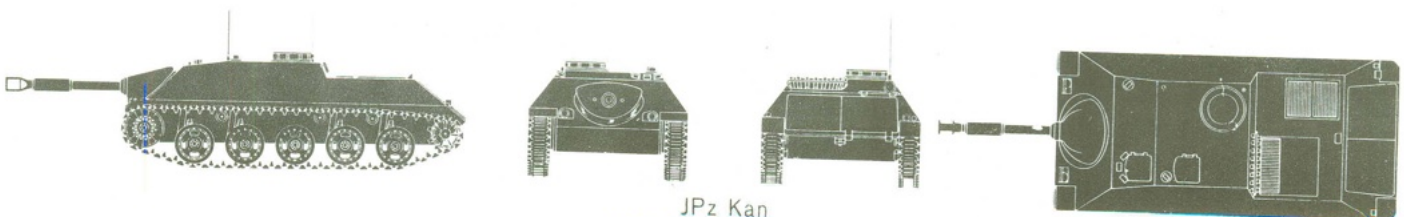
Op 26 en 27 februari a.s. vindt in de Leas Cliff Hall in Folkestone, Engeland (waar ook Euromilitaire wordt gehouden) voor de eerste maal een nieuwe jaarlijkse show plaats voor modelvoertuigen.

Het is de bedoeling dat dit een jaarlijks terugkerende manifestatie wordt, waarbij het uitsluitend gaat om voertuigen, zowel militair als civiel. Veel fabrikanten, modelbouw tijdschriften en handelaren in allerlei accessoires hebben hun deelname toegezegd. Het geheel wordt georganiseerd door Model Transport en als alle verwachtingen uitkomen, dan wordt het een heel leuke gebeurtenis.



Wellicht schrikt de afstand u wat af, maar het is best te doen om in een dag heen en weer naar Folkestone te gaan. Het wordt dan natuurlijk wel een lange dag, maar dat hoeft voor een keer geen probleem te zijn. Je kunt het best met de auto naar Calais en vandaar als voetganger met de boot naar Dover. Als de boot van 9.00 uur neemt, ben je om 10.15 uur in Dover. Van daaruit kun je met de trein of per taxi naar Folkestone. 's Avonds maak je dezelfde rit weer terug. Wil je hier meer over weten dan kun je bellen met Ton van Rijnberk, XXXXXXXXXX, die deze overtocht al vaker heeft gemaakt.

Veel plezier!



JPz Kan
Kanonen Jagdpanzer

NIEUWS in 1:35

door CAREL RUITER

Iedere maand worden er in de vaktijdschriften op het gebied van onze hobby aankondigingen gedaan van nieuwe modellen. Carel Ruiter zette ze weer voor ons op een rij en het is maar goed dat de tijd van Sinterklaas en de Kerstman weer is aangebroken, want er is veel te koop in deze dagen!

MB-Models:

MB-1097 R-35 4,7 cm AT gun
 MB-1098 Ferdinand
 MB-1101 PT 34 Mineroller
 Verkrijgbaar: 1, 2

AEF Desings:

KA-19 M1A1 Plow detail
 KA-20 M1A2 conversie
 KA-22 M981 Fist V
 KI-301 IDF M48A2 hull
 KT-67 BTR-70 wheels
 KT-91 T-72 Lion upgrade
 KT-95 T72M1
 WR-5 T34/85 met DT85 gun
 KT-99 T-72 bogies
 KT-100 Final drive T-72
 KC-14 Soviet 2S1 self propelled gun
 KT-30 T55 late update
 KG-10 STuG III Fl flame tank
 KA-37 LAV Recovery versie
 KI-82 IDF TCM-20 20 mm AA Halftrack
 KI-409 IDF MAG-ACH-7C (M60 conversie)
 KM-29 Iraqi BMP-1 "up armoured" conversie
 KA-3 LAC TUA Interior for Italeri
 KA-23 Accurate M-551 Sheridan hull
 KC-45 Iraqi Ambulance (China APC)
 KI-408 IDF "MAG-ACH-7C (Gimel)
 Verkrijgbaar: 3, 8

Cornestone Models:

CM-011 WW2 German radio's
 CM-012 Detail set for Nashorn
 CM-013 Gas Masks Canisters
 CM-009 Transmission Tiger I
 CM-010 Sherman radial engine, 9 cil.
 Verkrijgbaar: 1, 3, 8

Commanders series:

5-030 Sherman stamped wheels nr.2
 5-031 Sherman stamped wheels nr.3
 2-045 Egyptian T34-122 conversie
 2-051 M4 Sherman hull interior
 2-020 Canadian M4 AA 20 mm quad conversie
 2-038 Sandbagged hull for Tamiya M4A3
 2-035 Vickers 6(T) conversie for Spornia T7P
 P2 Kraftwagen Büssing 15 WW-1
 M10/36 update (full upper hull, interiorparts, diesel engine

PzKpfw 38(t) neuer Art, recce.

Verkrijgbaar: 3, 8

Accurate Armour:

K-59 German Panther II
 Verkrijgbaar: 1, 2, 3, 7

Azimuth Productions:

M31 ARV (conversie M3 Lee)
 Borgward IV type C
 T-86 updating set
 Befehlspanzer I Ausf.A
 Chi-Ha command tank
 T-60 updating set
 Panhard VBL 4x4

Verkrijgbaar: 1, 2

KIRIN:

28512 Israeli Centurion APC
 28508 Panther Stellung
 28509 Berlin Streetcorner
 Verkrijgbaar: 1

Cromwell Models:

CK-21 Panther Ausf.A
 Mörser Karl
 Munitions Schlepper (bei Karl)
 CK-28 Panther Ausf. frühe Version
 CK-32 Panther Ausf. späte Version
 8,8 cm FlaK auf Sonderfahrge-
 stell
 Verkrijgbaar: 1, 3, 5

Scientific Models:

Vickers Challenger 2, conversie
 Pearson Combat Bulldozer for
 Challenger 1+2
 Pearson Mine Plough for Chal-
 lenger en Chieftain
 Perkins Condor V12 1200 TCA
 power pack for Challenger
 ISEL AS-90 SP
 Verkrijgbaar: 6

NIMIX:

US M992 FAASV Ammunition
 transporter
 Verkrijgbaar: 2

Al.By:

PaK 40 op Lorraine Schlepper
 Verkrijgbaar: 1, 2

De nummers verwijzen naar de volgende leveranciers:

1. **MODELBOUW DE LANCIER**, ROB DE JONG, Herenstraat 74, 2802 KJ Gouda
betaling d.m.v. post- of bankgiro
2. **WALTER KAUF MODELVERSAND**, Bergstrasse 12, D-55442 Warmsroth, Duitsland
betaling d.m.v. eurocheque in DM
3. **BRIAN SHERRIFF Ltd**, 35 Cowgate, Dundee DD1 2LW, Schotland, U.K.
betaling d.m.v. ACCESS-Mastercard (eurocard)
4. **HISTOREX AGENTS**, 3 Castle Street, Dover CT16 1QJ, U.K.
betaling d.m.v. ACCESS
5. **CROMWELL MODELS**, Dept. MM Progress House, 39 Kirkpatrickstr. Glasgow G40 3RL,
Schotland, U.K. betaling d.m.v. ACCESS
6. **SCIENTIFIC MODELS**, Unit 3, Point Pleasant Industrial Estate, Walls End, New
Castle upon Tyne NE28 6AH, U.K. betaling d.m.v. ACCESS
7. **ACCURATE ARMOUR Ltd.**, Unit 16, Ardgowan Street, Industrial Estate, Port Glasgow
PA14 5DG, Schotland, U.K. betaling d.m.v. eurocard, visa
8. **A.P.C. HOBBIES**, P.O. Box 122, Earlysville, VA 22936, U.S.A.
betaling d.m.v. mastercard.

TIJDSCHRIFTEN

In september 1990 verscheen het eerste nummer van een nieuw tijdschrift(je), genaamd "ARMORED CAR". Het was een privé uitgave van David R. Haugh, woonachtig in Woodburn, U.S.A., een hobbyist op het gebied van pantserwagens.

De doelstelling van Armored Car lijkt veel op die van onze eigen TWENOT, namelijk "het bevorderen van de belangstelling in en de uitwisseling van informatie over wiel-gevechtsvoertuigen van over de hele wereld".

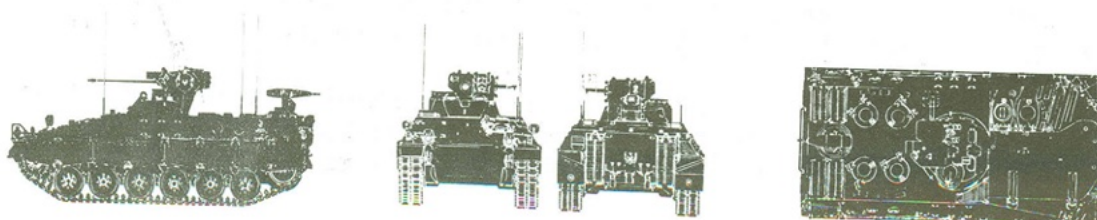
Het blad verschijnt zes maal per jaar en de laatste afleveringen hadden 8 à 10 pagina's. In iedere aflevering worden een à twee, veelal gepantserde wielvoertuigen behandeld en gedocumenteerd met enkele foto's en/of tekeningen. De kwaliteit van de foto's is niet daverend. maar dat kan moeilijk anders met een dergelijke uitgave.

De inhoud van de artikelen is m.i. goed en de gevarieerdheid is heel behoorlijk. Zo zijn o.m. de volgende voertuigen behandeld: de Israëlische RAM-V1, de Italiaanse Autoblinda AB40/41, de Franse Panhard ERC-90S, de Braziliaanse Cascavel EE-9, de Zuid-Afrikaanse Marmon Herrington Mk.IV F, de Russische Putilov-Garford, Hongaarse pantserwagens, Spaanse pantserwagens uit de tijd van de burgeroorlog en vele andere.

Behalve een beschrijving van een pantserwagen bevat elk nummer modelbouwnieuws, nieuwtjes uit andere bladen, etc.

Een abonnement kost US\$ 18,= voor zes nummers, een bedrag dat m.i. niet overdreven is. Geïnteresseerden kunnen eerst een proefnummer aanvragen en TWENOT is bereid dat te verzorgen. Maak f 2,= voor de portokosten over op de postbankrekening van TWENOT, Heiloo (3026112) en dan zal ik je naam en adres doorgeven. Na ontvangst van het proefnummer kun je beslissen of je wel of niet een abonnement wilt nemen.

Kees Blijleven



MARDER

REGIONIEUWS

REGIO NOORD-HOLLAND

Op vrijdag 15 oktober was er bij Wim Boon in Krommenie een regio-avond. Alleen de opkomst viel een beetje tegen, er waren maar vijf personen; en dat voor regio Noord-Holland! Waar het aan lag weet ik niet; in vermoed dat het late verschijnen van de TANK mede oorzaak was. Het was echter toch gezellig en langs deze weg wil ik mevrouw Boon en Wim bedanken voor de genoten gastvrijheid.

Op zaterdagmiddag 18 december is er weer een regiomiddag. Vanaf een uur of half twee is iedereen welkom bij Gerard Zuurmond, [REDACTED] in Anna Paulowna. De route is als volgt: neem vanuit Alkmaar langs het Noord-Hollands Kanaal de weg naar Den Helder, tot aan de afslag Anna Paulowna-Leeuwarden bij Stolper Vlotbrug. Over het kanaal meteen linksaf richting 't Zand-Anna Paulowna. De Molenvaart langs tot het Q8 tankstation, hier linksaf de Geerligslaan in, dan eerste rechts, de [REDACTED].

Graag even een telefoontje ([REDACTED]) in verband met het aantal stoelen dat we moeten klaar zetten. Ook treinreizigers kunnen bellen, er wordt dan gezorgd dat u gehaald wordt. We hopen op een grote opkomst, niet alleen van leden en jeugdleden uit Noord-Holland, maar wellicht ook uit Friesland.

Tot 18 december,

Jan van Veen

REGIO ZUID-OOST

Denkt u nog om de regiomiddag op 11 december a.s.? U weet wel, bij Theo Naus, [REDACTED] in KESSEL. Vanaf ongeveer 13.45 uur is iedereen van harte welkom. De routebeschrijving staat in de vorige TANK.

Groeten,

Gert Mons.

VRAAG & AANBOD

Marcel Zonneveld, [REDACTED] zoekt de vacuum gevormde TONDA modellen van Russische voertuigen (zoals de GAZ ambulance, de GAZ 61-73 personenwagen, de GAZ MM, ZIS-5 en de URAL ZIS-5V). Kan iemand hem hieraan helpen? Ook zoekt hij modellen van civiele auto's en vrachtwagens uit de periode 1939-1945 (schaal 1:35). Alle kosten worden natuurlijk vergoed.

Theo Naus, [REDACTED] zoekt foto's en alle andere mogelijke informatie met betrekking tot de jeep en de uniformen, gebruikt resp. gedragen door Prins Bernhard in de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog. Vervolgens heeft hij geen aanbod maar wel een mededeling voor diegenen die graag zelf onderdelen willewn gieten in poly-urethaan giethars. Een goede twee componentenhars met de naam BLITSMASSA nr. 2 is verkrijgbaar bij Voss Chemie, Sergeyselstraat 2, 2140 BORGERHOUT-Antwerpen, tel 03-2352947

Frits Weisfelt, [REDACTED] zoekt 4-aanzichttekeningen, liefst in 1:35, van de 105 mm SP Howitzer M52 en de 155 mm SP Howitzer M44.

Frits biedt aan, speciaal voor bouwers van de AFVclub M548 Cargo Carrier, een copie van TM9-235--247-10 Operators Manual Carrier Cargo M548. Ideaal voor alle details. Prijs per copie f 4,= + porto f 3,20 In maart 1994 mee te nemen naar

Rotterdam of direct per post op te sturen. Bestellingen op postbankrekening 123490 tnv. F. Weisfelt, Veenendaal.

Wim Vink, [redacted] is zeer geïnteresseerd in het Amerikaanse 280 mm M65 atoomkanon "Atomic Annie". Zijn vraag is of iemand het heeft (gebouwd of ongebouwd) en het aan hem wil verkopen. Is er verder iemand die er documentatie/informatie over heeft? Kosten worden uiteraard vergoed.

(N.B.: Frits Weisfelt heeft een artikel over dit kanon geschreven, dat in een van de volgende TANKs gepubliceerd zal worden, samen met een bouwverslag van de enkele jaren geleden opnieuw uitgebrachte Revell bouwdoos van dit kanon).

Rudi Bomhof, [redacted] zoekt iemand die voor hem in schaal 1:35 munitie voor een Duitse FlaK 12,8 cm kan maken. Ook zoekt hij interieur-foto's of tekeningen van een Duitse bergings-/munitiepanzer Panzer III. Hij heeft ook enkele dingen te koop of te ruil (voor 120 mm figuren), namelijk een "Hummel" van Dragon, een "M109" van Italeri, een "Ford MUTT" van Tamiya en een "Ruined Mansion" van Verlinden.

Ton Burger, [redacted] heeft te koop een Tamiya 1:21 (?) SHERMAN (nieuw in de doos, vrijwel uniek), een Matchbox 1:32 M42 "DUSTER" (vrijwel ongebouwd) en een Aurora 1:48 PANTHER (nieuw in de doos). Hij vraagt foto's en/of tekeningen van de Tiger I ARV en de Panther ARV.

Hans Leppen, [redacted] heeft te koop een Duits model helm (WO2), kleur groen, f 65,= en vraagt een Japanse Type 97 (early) Tank. Gebouwd geen bezwaar; eventueel alleen het torentje (ruilen tegen een ongebouwde Type 97 (late version) is ook mogelijk).

Roelf Louwes, [redacted] (alleen weekend) biedt de volgende series bouwdoosjes te koop aan: MATCHBOX: serie PK 71 t/m 89 en PK 171 t/m 178; FUJIMI: 2x nr 2 (KV1), 3x nr 3 (KV2), 1x nr. 17 (Type 97), 2x nr 18 (Type I), 2x nr 19 (Chi-Ha); ESCI: 2x Sd.Kfz.250/3, 2x Sd.Kfz.250/9, 2x Sd.Kfz.250/10, 1x Sd.Kfz.251/8c, 1x Sd.Kfz.251/16
Hij wil de afzonderlijke series bij voorkeur compleet verkopen. Voor belangstellenden heeft hij ook nog een groot aantal losse ESCI, MATCHBOX en FUJIMI dozen in de aanbieding. Bovendien heeft hij een witte show-case te koop. Deze heeft een schuine glazen voorzijde en een rechte spiegelende achterwand, drie planken met een onderlinge tussenruimte van 14 cm. De maten van de planken zijn 65x40, 65x35 en 65x30 cm.

H. van Dijk, [redacted] (na 19.00 uur) biedt aan verschillende tanks, voertuigen en geschut in schaal 1:76. Ongeveer 135 modellen à f 0,50, maar wel in één koop.

P.A. van Iren, [redacted] heeft enkele vragen: 1. hij zoekt een SHERIDAN, een M4A3E8 SHERMAN en een M60A2 tank van Tamiya; 2. wie kan hem helpen aan de pantserplaten, schaal 1:35, die bij de LEOPARD 1V om de toren zijn gemonteerd (een goede tekening is uiteraard ook welkom); 3. wie kan hem helpen aan een ongebouwde M7 PRIEST van Italeri; 4. wie kan hem helpen aan ITALERI catalogussen van vóór 1979, 1980, 1981 en 1987. Alle kosten worden vergoed.

Boris Zaikin, [redacted] Rusland heeft in het blad van IPMS-Duitsland over TWENOT gelezen en wil graag in contact komen met Nederlandse modelbouwers. Hij interesseert zich voor het hele scala militaire modelbouw en biedt aan modellen en boeken te ruilen voor modellen die in Rusland verkrijgbaar zijn. Hij schrijft in het Duits.

BRITS VERBINDINGSMATERIEEL IN WW2 (deel 1)

De Nederlandse KL troepen die vlak na de oorlog naar Indië werden uitgezonden, de OVW-bataljons dus, waren uitgerust met wapens en uitrusting gelijk aan de Britse zgn. Light Infantry Battalions (LIB's). Ook de Britse parachutisten hadden deze uitrusting. Zelf een oud-OVWer zijnde weet ik dus precies hoe die uitrusting in elkaar zat. Mochten er vragen zijn, dan weet u waar u terecht kunt.

Naar aanleiding van een gesprek op een van de bijeenkomsten bleek mij dat er over de gebruikte verbindingsmiddelen wat misverstand heerste. In dit artikel worden de twee meest voorkomende Wireless Sets (WS) besproken. Zodra ik goede foto's heb van de andere WS, volgt het tweede artikel.

Algemeen gebruikte zender/ontvangers waren: WS19 Mk.II, WS18 Mk.III, WS48 Mk.II, WS38 Mk.II en de Amerikaanse SCR300A en SCR536A

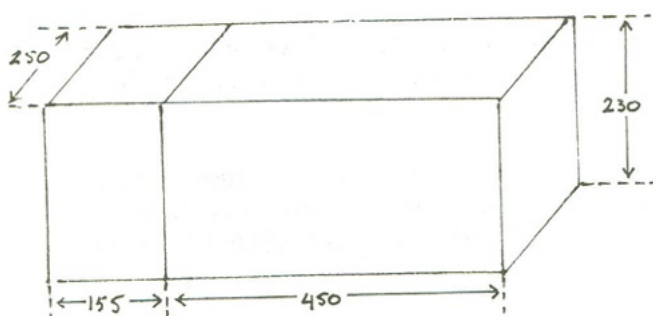
Wireless Set 19 Mk.II: deze set zat in bijna ieder Brits pantservoertuig. Daarnaast in de meeste radiowagens.

In Indië werd de set gebruikt als:

- vaste compagniesset voor verbinding met bataljon en met uitgezonden patrouilles;
- op voertuigen (meestal Dodge Weapon Carrier) bij acties waarvoor een groot-bereik zender nodig was.

Bediening: één persoon, telegrafie en telefonie AM.

Afmetingen WS 19 Mk.II



maten in mm.

Technische gegevens (afstanden tussen haakjes geven max. aan):

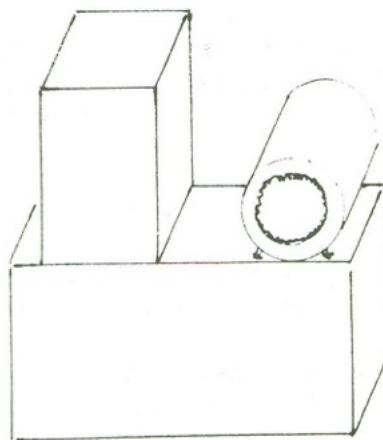
2 zenders met ontvanger en intercom;

A set: freq. 2-8 MHz, vermogen 12 watt, bereik 25 (50) km;

B set: freq. 229-241 MHz, vermogen 3

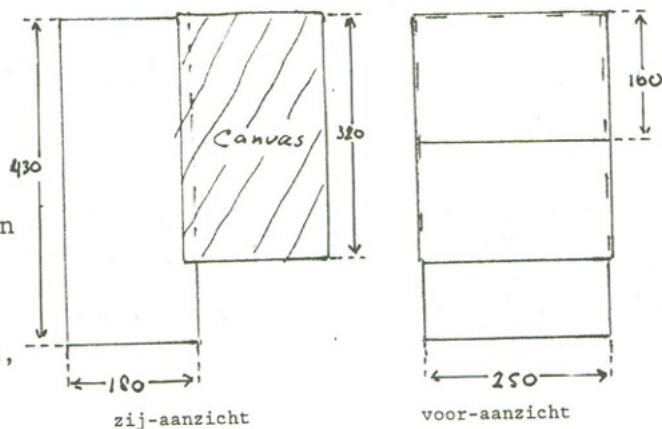
watt, bereik 2 (?) km.

Afmetingen: zie tekening 1 en foto. Meestal is bij de set ook een antenne-impedantieregelaar te zien. Dit is een 22,5 cm lange cilinder \varnothing 12,5 cm. met een grote zwarte knop, \varnothing 10 cm.



andere veel gebruikte opstelling

Wireless Set 18 Mk.III is gelijk aan WS 48 Mk.II (US fabr.): deze set werd op de rug gedragen. Bediening twee personen: een drager en een bediener, handmicrofoon, telegrafie en telefonie. In Indië voornamelijk in gebruik bij de artillerie voor de verbinding tussen de waarnemer en het batterij geschut. Het bedieningspersoneel werd beschermd, door een canvas "tentje".



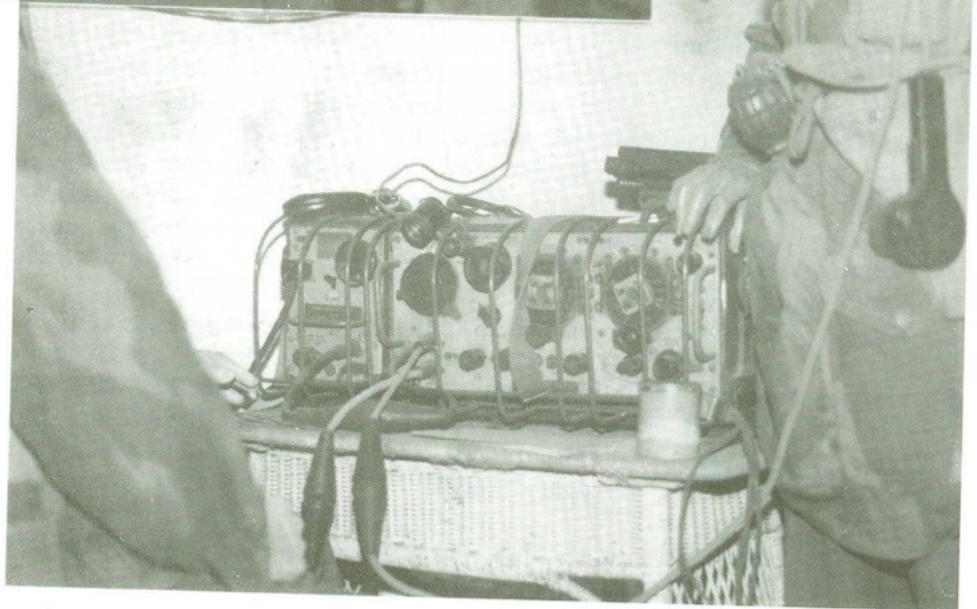
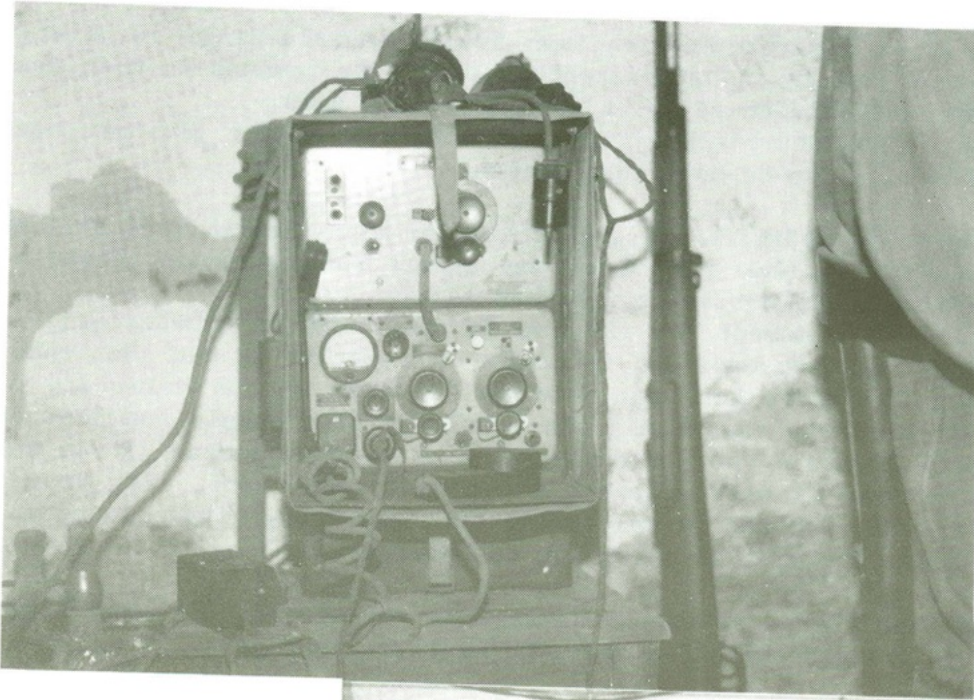
Technische gegevens:

6-9 MHz, vermogen 0,25 watt AM, bereik 6 km (opmerking FW: het vermogen lijkt mij te laag opgegeven. In praktijk werden afstanden tot 20 km. overbrugd).

Zie tekening en foto voor afmetingen.

De foto's zijn genomen in het Airborne Museum te Oosterbeek. Indien gewenst na te bestellen bij

Frits Weisfelt.



Pas op met epoxy/resin bouwdozen

door Frits Weisfelt

Nu ik alle zaken op een rijtje heb gezet en alle medische onderzoeken zijn gedaan, moet ik tot de conclusie komen dat ik mijzelf heb vergiftigd met stof en deeltjes van epoxy of resin, afkomstig van diverse fabrikaten bouwdozen.

In december 1992 begon ik met mijn eerste epoxy bouwdoos, spoedig gevolgd door enkele andere. De betreffende bouwdoosmerken waren JMP, ADV/Azimuth, Kit & Co, Verlinden en als laatste Accurate Armour. Uiteraard gebruikte ik dezelfde gereedschappen, lijm en verf die ik bij de polystyreen dozen gebruik.

Na enige tijd kreeg ik de volgende symptomen:

- . de huid van mijn linker hand (ik ben rechts) werd rood en begon regelmatig flink te jeuken;
- . ik kreeg hevige jeuk op diverse plaatsen in mijn gezicht, zonder dat er iets bijzonders was te zien;
- . op een nacht werd ik met hevige koorts wakker. Mijn gezicht gloeide en was de volgende ochtend vuurrood. After-shave brandde enorm op mijn huid. De huisarts vermoedde een allergische aandoening, maar wist natuurlijk niet welke stof hiervoor verantwoordelijk was;
- . begin maart kreeg ik 's morgens om 8 uur een hevige neusbloeding, die niet te stelpen was. 's Avonds lag ik in het ziekenhuis met grote tampons in mijn neus. Ben daar vier dagen vastgehouden en mocht toen weer naar huis;
- . pas daarna las ik in de bouwbeschrijving van Accurate Armour dat men moest voorkomen dat stofdeeltjes op de huid enz. kwamen.

Door mijn vroegere werk als bedrijfsveiligheidsofficier wist ik dat verschillende stoffen agressief kunnen zijn. Ook gesprekken met andere hobby-vrienden gaven mij de bevestiging dat epoxystof de oorzaak zou kunnen zijn.

Wist ik veel!!! Tot op dat moment had ik dat in geen enkele bouwbeschrijving gelezen. Ik ben van top tot teen door een internist onderzocht: ik had geen enkele lichamelijke afwijking die reden kon zijn voor de klachten en dus vermoedde ook hij vergiftiging. Mijn huisarts raadde mij aan voorlopig geen enkele bouwdoos aan te raken, iets wat door de mooie voorzomer niet zo'n probleem was. Maar ja, je wilt toch weer bouwen en dus ben ik weer begonnen met polystyreen, verf, lijm en witmetaal: geen enkele klacht. Ook heb ik een beetje stof van epoxy uitgetest op mijn handen: meteen weer rood. Dus wist ik zeker wat de oorzaak was.

Dit wetende heb ik verschillende voorzorgsmaatregelen geprobeerd, die goed bleken te voldoen. D.w.z.: ik heb geen klachten meer. De maatregelen zijn:

- . bij het openen van een epoxy bouwdoos draag ik huishoudhandschoenen (merk Albert Heyn) en een zgn. halfmasker, dat bescherming biedt tegen organische dampen en stof. Alle onderdelen gaan in lauw-warm water, waarin wat soda is opgelost. De onderdelen afspoelen en buiten laten drogen;
- . zagen, vijlen en schuren doe ik eveneens met handschoenen aan en masker op onder stromend water. Vijltjes met warm/heet water afborstelen, direct afdrogen en goed laten drogen zodat er geen roestvorming optreedt. Het (watervaste) schuurpapier heb ik gemerkt "PAS OP EPOXY" zodat ik die velletjes alleen voor epoxy gebruik;
- . epoxy onderdelen lijm ik op elkaar met 2-componentenlijm (UHU PLUS) volgens de methode van Carel Ruiter: dunne messing draadjes in beide delen en dan lijmen. Hiervoor moet je dus boren. Ik doe dat boven een bakje met water en daarin een stukje textiel. Het boorsel valt in het water en het boorsel dat aan het boortje blijft zitten, veeg ik aan het natte textiel af. Na afloop alles uitspoelen onder stromend water.

Alle maatregelen zijn er dus op gericht dat er geen epoxydeeltjes op de huid, in de mond of in de luchtwegen komen.

Zo met handschoenen en een masker te moeten werken kan ik eigenlijk geen hobby meer noemen. Maar ja, als je nu persé dat model wilt bouwen

Ik hoop dat ik hiermee alle TWENOT leden heb kunnen waarschuwen voor de gevaren. Mocht je een van de symptomen ontdekken, dan weet je nu wat er aan de hand is.

Veel succes en een goede gezondheid,
Frits Weisfelt

EEN AUSTRALISCHGE ZWAARGEWICHT:

DE SEMI-TRAILER TANKTRANSPORTER, 60 TON, 20 WHEELED "AUSTRALIAN"
No.I, Mk.1

Voor het transport van hun Centurion tanks ontwikkelden de Australiërs een oplegger-combinatie, welke als trekker een aangepaste Diamond T980/981 gebruikte. De combinatie werd aan het eind van de jaren van de jaren '50 ontwikkeld en in 1962 in dienst gesteld. De oplegger bestaat uit een "dolly" (hulp-oplegger) met twee aslijnen van acht wielen, met hierop de uiteindelijke tankdragende oplegger, welke drie aslijnen van acht wielen heeft. De combinatie heeft een draagvermogen van 60 ton, er zijn er 20 of 25 van gebouwd.

De Diamond T werd ontdaan van zijn ballastbak en vervolgens voorzien van een zware koppelschotel. De achter de cabine geplaatste lier bleef gehandhaafd en er werden enkele kleine zaken aangepast. Tijdens het gebruik in de praktijk bleek de Diamond T toch wat vermogen tekort te komen voor de 75 tons opleggercombinatie en dus besloot men er een tweede Diamond T bij te zetten. Deze tweede 980/981 werd soms door middel van een trekstang vóór de combinatie geplaatst, doch meestal werd gekozen voor plaatsing achter de combinatie.

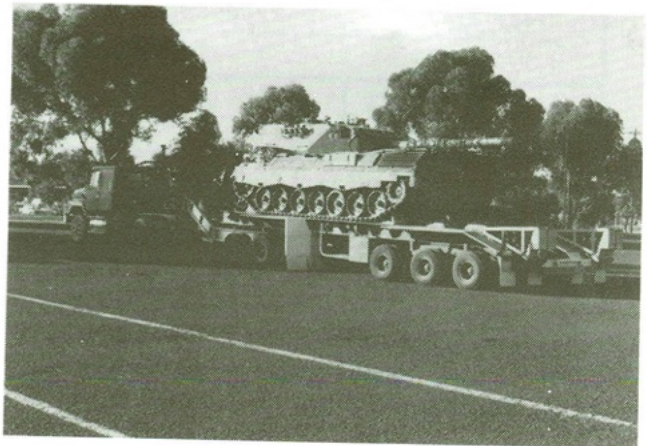
In 1972 kreeg het Australische leger de beschikking over nieuwe trekkers voor de Semi-trailer Tank Transporter, 60 tons, 20 wheeled, Aust. No.I Mk.I. Deze trekkers, de Leyland/Scammell "CONTRACTOR", werden ook gebruikt voor een drie-assige oplegger met een neerlaatbare voorzijde, voor het transport van geniematerieel. De "Contractor" voldeed zeer goed en kon de grote tankopleggercombinatie in zijn eentje trekken.

In 1985 kwam de eerste van een serie van ongeveer 80 stuks van de firma "International" de gelederen versterken. De Inter "S" Line serie 2600 wordt ook ingezet als trekker voor "roadtrains". Zo'n roadtrain bestaat uit een zware trekker met twee of drie drie-assige

opleggers, waarvan de eerste rechtstreeks op de trekker rust en de volgende door middel van een twee-assige dolly zijn omgebouwd tot aanhanger. Een roadtrain van drie heeft een lengte van ongeveer vijftig meter, een gewicht van ca. 100 ton en telt in totaal 16 aslijnen met 62 banden.

De tankoplegger "Australian" No.I, Mk.I is in gebruik geweest tot 1990/91 en toen vervangen door een conventionele oplegger.

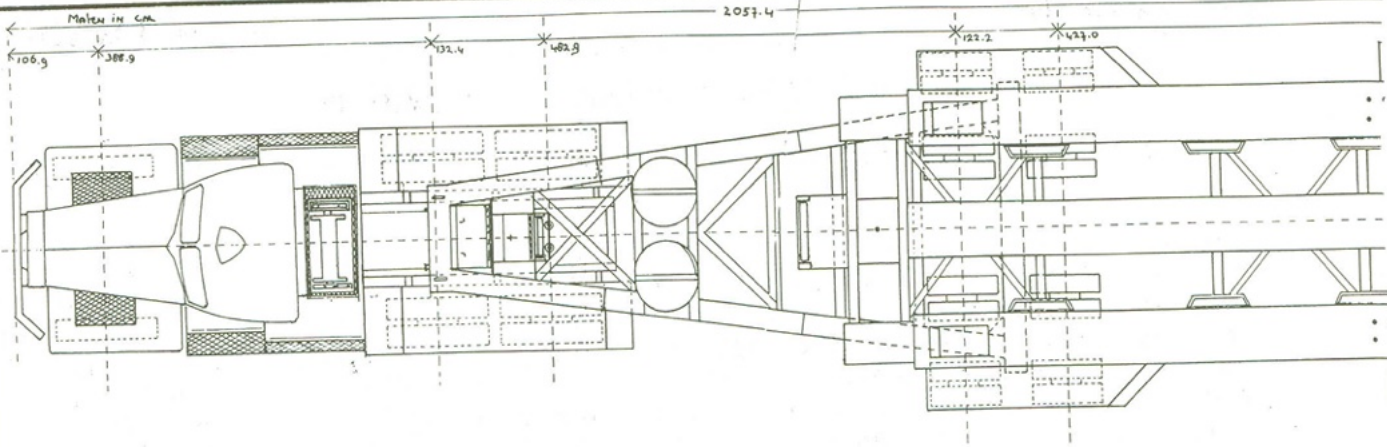
Bronnen: Paul Handel, Australië
Wheels & Tracks.



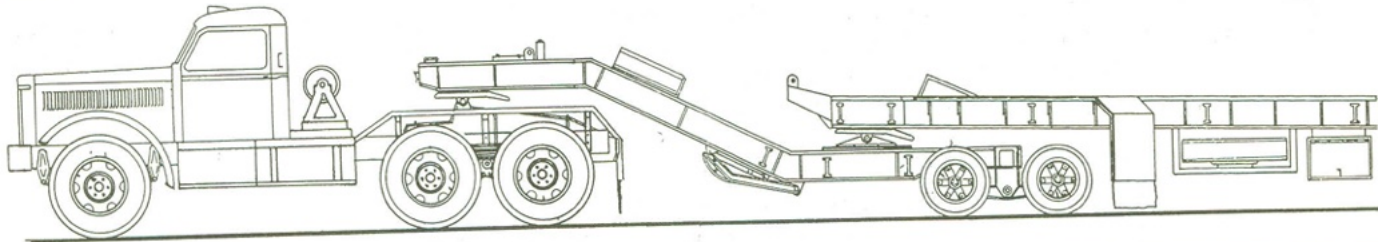
Een INTERNATIONAL S-Line 2600. Op de tanktransporter een Leopard AS1 dozer tank.



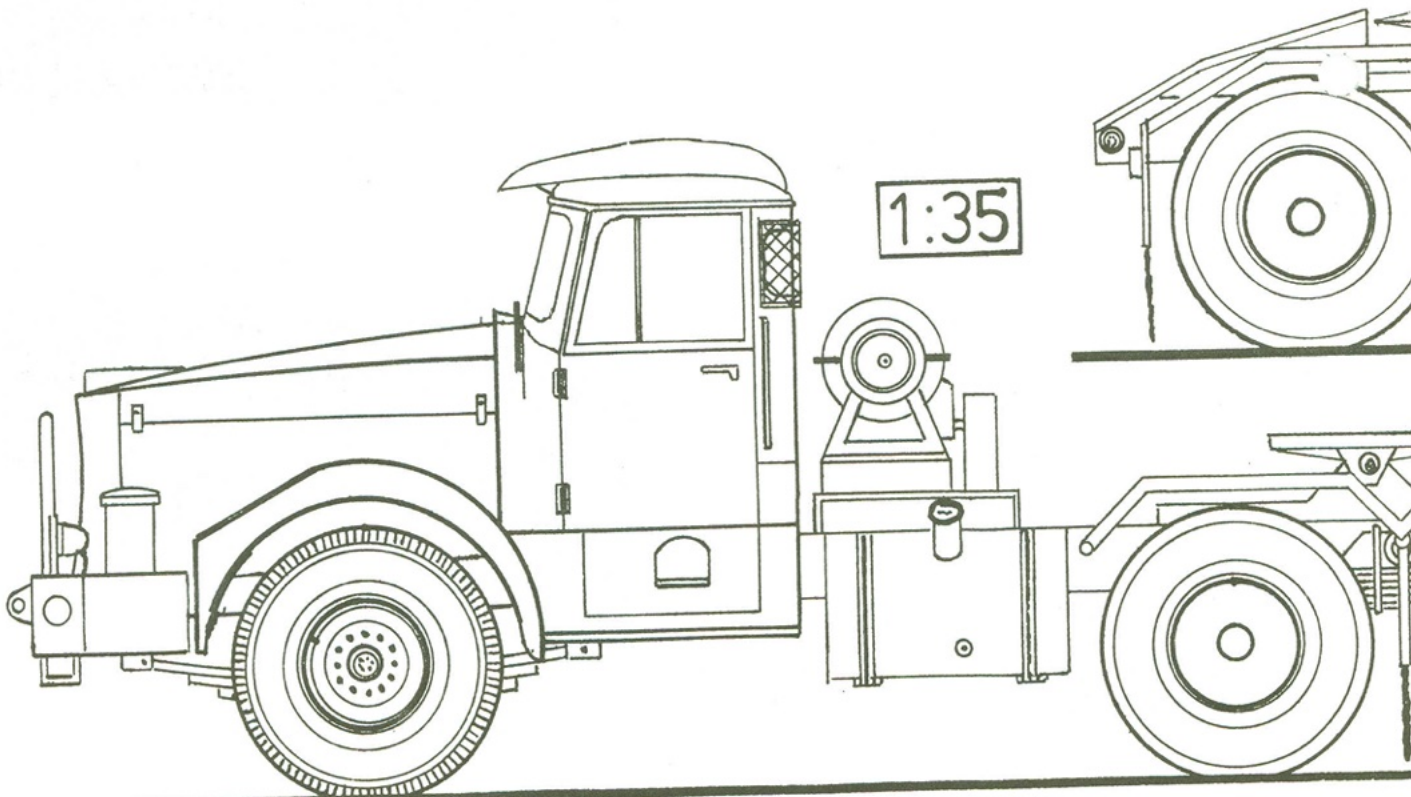
Een Leyland CONTRACTOR met tanktransporter.

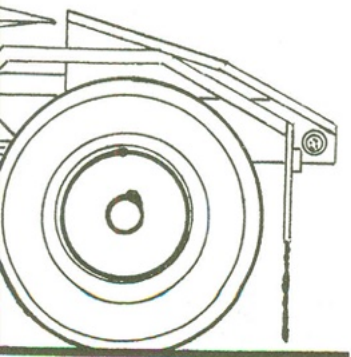
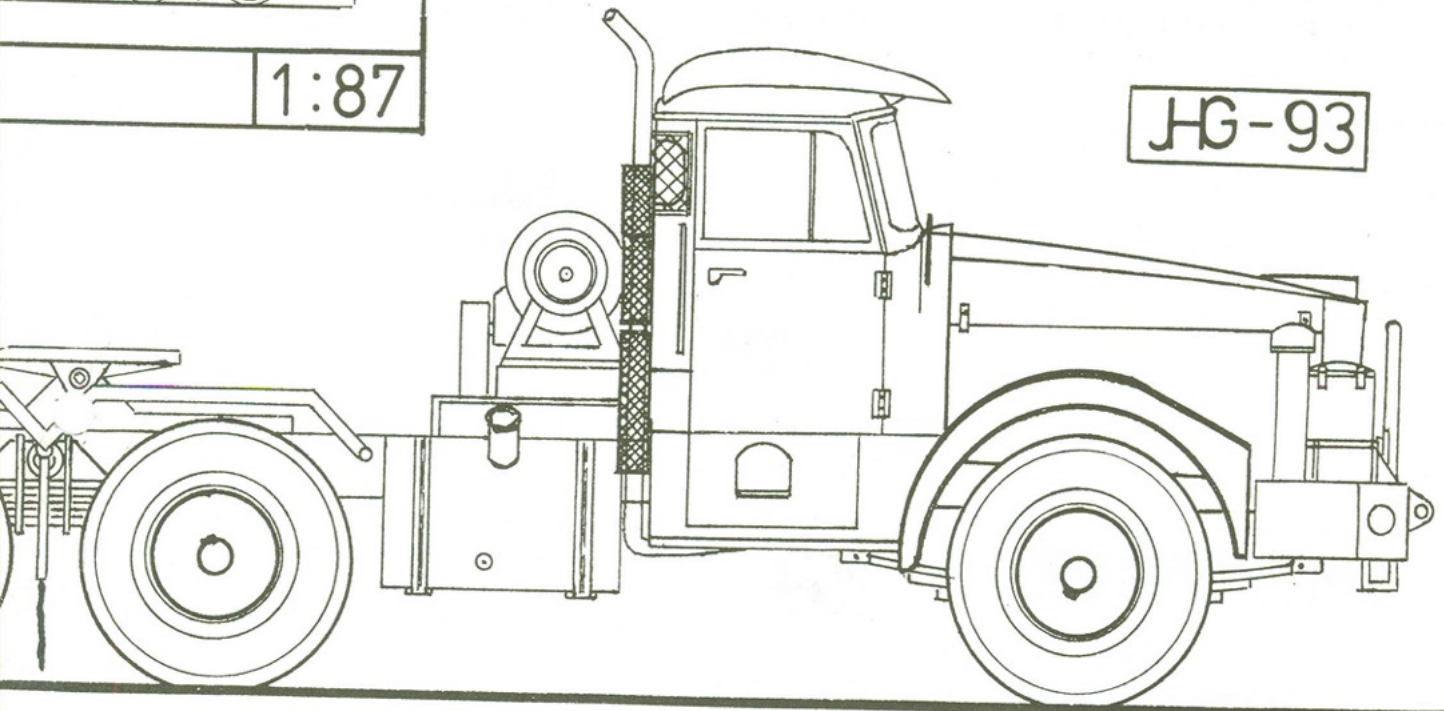
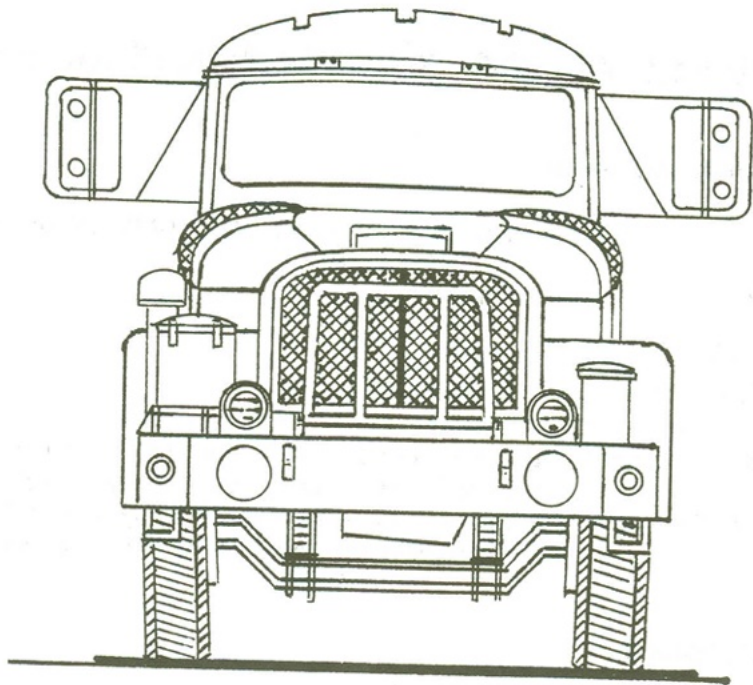
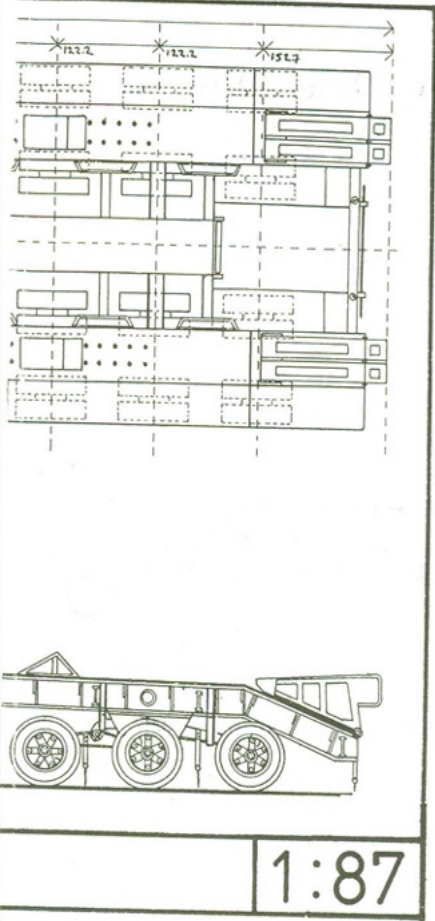


SEMITRAILER TANK TRANSPORTER, 60ton, 20wheeled, AUSTRALIAN No.1 mk.1.



JG-92





Truck, tractor; Leyland/Scammell,

6x4 "CONTRACTOR,"

BOUWVERSLAG

van de Pz.Kpfw. VI-B KÖNIGSTIGER, SdKfz 182 mit Henschel Turm

door Han Adema.

Gegevens van het model:

naam	: Pz.Kpfw. VI-B KÖNIGSTIGER (King Tiger), Sd.Kfz 182 mit Henschel Turm
fabrikant	: Tamiya
schaal	: 1:35
nieuw model	: ja
aantal onderdelen	: 272 stuks
kleur plastic	: donker geel + donker grijs
schaalnauwkeurigheid	: zeer goed, niets op aan te merken
passing	: goed, iets putty nodig tussen onder- en bovenhelft romp
bouwbeschrijving	: goed, duidelijke tekeningen zonder fouten. Ook is duidelijk aangegeven waar zimmerit kan worden aangebracht en hoe men dit moet doen.

Gevonden fouten:

- twee gaten boren in de upper hull (bovenhelft romp) op de plaatsen waar onderdeel A20 moet worden aangebracht;
- een electriciteitsleiding aanbrengen van de koplamp naar het aansluitpunt (het kleine puntje dat naast de bestuurdersperiscoop zit).

Mening bouwer:

Uw oude Königstiger kan, mits ongebouwd, naar "de reserve". Deze geheel nieuwe bouwdoos heeft niets meer met de oude te maken en is stukken beter dan de oude. Zo is de romp geheel gesloten op de plaatsen waar dat ook moet, dus boven de loopwielen en is de bodem voorzien van alle montagelijken en lasnaden.

De bovenzijde van de romp is geheel correct voor een late uitvoering van dit type. De luiken en het motorruim kunnen in geopende stand worden gemonteerd en daarom "roept" het model om een interieur, b.v. de Maybach HP230 P30 motor van Verlinden (zie noot 1). De wielen zijn heel goed gemaakt, ook de span- en aandrijfwielen zijn geheel in orde. De wielassen zijn los uitgevoerd, zodat de wielen zich laten aanpassen aan de terreingesteldheid van uw diorama. Er is zeer fijn gaas bij de doos gevoegd voor de motorroosters.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat bij de latere uitvoeringen van dit voertuig stalen platen over de roosters waren aangebracht tegen inslagen van jachtbommenwerpers.



De nieuwe set tracks doet bijna niet meer onder voor losse rupsbandschakels. Ze zijn aan twee kanten van het juiste patroon voorzien en kunnen volgens de fabrikant met gewone lijm worden gelijmd. Dat valt echter tegen, u kunt dus beter iets sterkers gebruiken. Wel zijn ze met gewone verf te beschilderen (zie ook onder "extra's").

Dan de toren van dit voertuig. Dit product van Henschel is zeer goed uitgevoerd. Alle luiken kunnen open en de kanonloop en de inplant zijn perfect. De torenventi-

lator kan in gesloten of open stand worden gebouwd. Alle luikdeksels zijn voorzien van sluitingen, hendels en wielen, alleen het torendeksel van de commandant mist aan de binnenzijde een stootkussen. Aan de binnenkant van de toren zijn munitierekken aangebracht plus zitplaatsen voor de commandant en de lader. Ook het sluitstuk van het kanon is aanwezig, zij het niet geheel correct c.q. compleet (zie onder "extra's").

Het is een prima bouwdoos waar slechts heel weinig aan hoeft te worden versleuteld. Dat mag ook wel, gezien de prijs, want dat is wel even slikken: ± f 99,=

Extra's verkrijgbaar voor deze bouwdoos:

1. Rupsbanden met losse schakels (art. nr. 35165). De Königstiger kan ook worden uitgerust met rupsbanden, bestaande uit losse schakels. Dit zijn dezelfde als de losse reserve schakels in de bouwdoos, achter i.p.v. een set in de bouwdoos heeft u er dan zes. Dit grapje kost wel f 49,= extra. Ik heb genoeg aan de rubber tracks.
P.S. ze zijn niet te gebruiken voor de oude Königstiger van Tamiya. Uit de tekst op dit doosje is af te leiden dat er een Königstiger met een Porsche toren onderweg is, nl. het artikel nummer 35169
2. Granaten en hulzen (art. nr. 35166). Dit setje bestaat uit vier pantsergranaten, vier gewone granaten en vijf hulzen. Alle zijn ze van messing gedraaid en dat is heel mooi gedaan, zelfs de onderkant met het slaghoedje ziet er goed uit. De set kost f 27,= (de Verlinden set is goedkoper!).
3. Als u een motor van Verlinden gaat inbouwen, dan de Panther Engine Maybach HP230 P30 nemen. Dit is namelijk het juiste type voor de Königstiger late uitvoering.

Schilderinstrucities:

Deze zijn redelijk. De meeste belangrijke onderdelen zijn aangegeven, echter alleen in Tamiya verfnnummers. De kleurenschema's van de 213, 222 en 332 zijn volgens de gevonden foto's correct. De 233 staat in kleur aangegeven in "King Tiger", New Vanguard serie nr. 1, evenals de 213 en de 332. De 222 is te vinden in "Ardennes 1944, Peiper and Skorenzy" Osprey Elite serie nr. 11

Decals:

De decals zijn goed, mooi mat en dun. Decal nr. 1 (kill markings) is niet nodig. Decal nr. 7 en 8 zijn in verschillende uitvoeringen op foto's waargenomen. Ik hou het erop dat de deken van het paard licht grijs is en niet rood, zoals op de decal. Bij het bouwen van voertuig 233 moeten de kruisen nr. 11 op dezelfde plaats worden aangebracht als bij het voertuig 222.

Geschiedenis van de voertuigen:

De 213 maakte in augustus 1944 deel uit van de sPz.Abt. 505; de 222 was een voertuig van de sSS Pz.Abt. 501 tijdens het Ardennen offensief, december 1944; de 223 was van de 2. Kompagnie der sPz.Abt. 503, eind 1944, Boedapest. De 332 ten slotte behoorde tot de sPz.Abt. 506, Ardennen offensief. Dit voertuig staat nu in Aberdeen in de USA.

N.B.: bij het model zit een tankcommandant. Deze heeft een leren U-Boot uitrusting aan die alleen is uitgereikt aan de SS. U kunt deze figuur dus alleen gebruiken als u de 222 bouwt.

Technische gegevens:

fabrikant	: Henschel, 1944-1945	breedte	: 3,625/3,755 meter (zonder/met zijbeplating)
lengte	: 10,286 meter	gewicht	: 69.800 kg
hoogte	: 3,090 meter		

motor : Maybach HL230 P30
 max. snelheid : 41,5 km/uur
 brandstofvoorraad: 860 liter
 actieradius, weg : 170 km
 idem, terrein : 120 km
 breedte rupsen : 0,660 meter
 (transport)
 0,800 meter
 (terrein)
 bewapening : 1x8,8 cm KwK 43 L/71
 (84 granaten)
 2xMg34
 (5850 patronen)
 pantsering romp, voor : 150 mm
 zijkant : 80 mm
 achterkant : 80 mm
 bodem : 25/40 mm
 pantsering toren, voor : 180 mm

zijkant : 80 mm
 achterkant: 80 mm
 dak : 40 mm

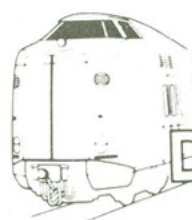
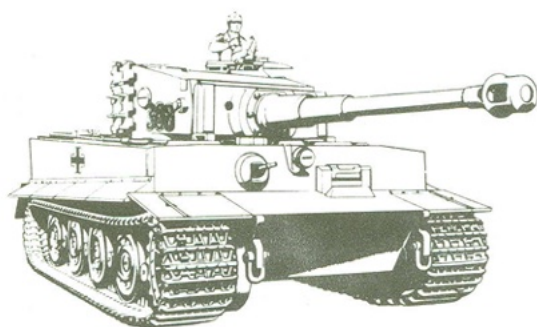
Gebruikte literatuur:

- 1 Panzer in Saumur, deel 1 (Dai Nihon Kaiga, Japan)
- 2 Panzer Kampfwagen TIGER (Walter Spielberger)
- 3 KING TIGER Heavy Tank 1942-1945 (New Vanguard nr.1)
- 4 The TIGER Tanks (Vanguard nr. 20)
- 5 TIGER in Action (Squadron/Signal)
- 6 Panzer Colours nr. 3 (Arms & Armour Press)
- 7 Ardennes 1944, Peiper & Skorenzy (Osprey Elite nr. 11)



VOOR AL UW MILITAIRE BOUWDOZEN

RUIME KOLLEKTIE VAN -TAMIYA - ITALERI - FRANCOIS VERLINDEN



Intertoys

DE GROOT

Plein 1960 Amstelveen
 Galerij 68b - 1181 ZP Amstelveen
 Telefoon 020-456571
 Geopend van maandag-middag t/mzaterdag
 donderdag-avond = **koopavond**

EEN DAGJE EURO-MILITAIRE

door Adrie van Dijk

Het was vrijdagavond 24 september, 20.00 uur, toen vier Twenotters, waaronder ondergetekende en onze 'reisleider' Jan van Veen, in Amsterdam als eersten in de bus stapten die ons via Utrecht, Breda en Brussel naar Calais zou brengen. In Utrecht volgden op het Jaarbeursplein nog vier gegadigden en de laatste zeven stapten in bij het station in Breda.

Het was inmiddels 22.00 uur geworden en de bus zette (voor de meeste van ons vrij onverwacht) koers naar Brussel. Daar arriveerden we even voor middernacht in hartje centrum en werd ons de gelegenheid gegeven even de benen te strekken. Na een minuut of twintig werd de reis weer voortgezet en om ongeveer half drie in de nacht kwamen we in Calais aan.

De "supersnelle Hovercraft" en de "revolutionaire SeaCat" bleken echter geen van beide te varen, waardoor wij op een "gewone veerboot" werden overgezet.

De boot vertrok om drie uur en in een van de vele lounges van de "Pride of Dover" kwam de stemming er langzaam maar zeker in. Jan had inmiddels, mede dankzij onze Franse buschauffeur, de bijnaam "de Chef" gekregen, een bijnaam die hij de gehele reis overigens in ere heeft gehouden. Onderweg ging de klok natuurlijk een uur terug waardoor wij al om kwart over drie in Dover arriveerden.

Na hier en daar de nodige informatie te hebben ingewonnen, werd besloten de bus te nemen die om kwart voor negen vanaf de aankomsthal naar Folkstone zou vertrekken. De vijftien uur die tussen aankomst en vertrek lagen, werden door de meeste van ons gebruikt om iets van de slaap in te halen die we tot dan toe hadden gemist. We waren daarin overigens niet de enigen, de gehele hal lag vrijwel vol met in slaapzakken en dergelijke gehulde reizigers.

Om kwart voor negen ging het dan inderdaad richting Folkstone, waar we na een flink kwartier op het busstation aankwamen. Onderweg naar The Leas Cliff Hall deed de zich inmiddels voelende honger ons besluiten ons te wagen aan een McBreakfast. Na deze versterking

waren we klaar voor het grote evenement en wandelden we naar de Hall en EURO-MILITAIRE. Na een vergeefse poging van "le Chef" om een groepskorting los te peuteren en na afspraken te hebben gemaakt voor een ontmoetingstijd en -plaats, ging de groep uiteen om alle heerlijkheden die stonden uitgesteld te aanschouwen. Er was voor ieder wat wils en ik kan met een gerust hart zeggen dat ondergetekende zich de gehele dag uitstekend heeft vermaakt (al was het wel moeilijk om de Ponden een beetje in m'n zak te houden).

Het grootste deel van de groep was om een uur of vier wel uitgekeken en ging de stad in om zich verder te vermaken en een eetgelegenheid te vinden. Ondergetekende, zich hiervan niet bewust, haalde tijdens gesprekken met de vele mede-hobbyisten zijn talenkennis en modelbouwkennis flink op.

Om half zes op de afgesproken plaats werden de 'achterblijvers' in kennis gesteld van het feit dat er inmiddels een goede eetgelegenheid was gevonden en daar gingen we dan ook naar toe. De op z'n Engels bereide Italiaanse gerechten lieten zich goed smaken en toen bleek ook dat een ieder zich uiterst voldaan voelde over alle gedane aankopen en opgedane ervaring. Na in een kroegje nog een afzakkertje te hebben genomen ging het tegen kwart voor acht weer richting busstation vanwaar wij al weer snel richting Dover vertrokken.

In Dover begaven we ons naar de Hoverport en daar bleek dat opnieuw de "supersnelle Hovercraft" en de "revolutionaire SeaCat" niet voeren. We konden echter ter plaatse wachten op de bus die uit Londen zou komen en die ons naar de andere Port bracht om met dezelfde veerboot weer te worden overgezet. Eenmaal op de veerboot deed de vermoeidheid zich goed voelen en het grootste deel van de overtocht werd slapend op bankjes en dergelijke doorgebracht.

Binnen iets meer dan een uur waren we in Calais waar de bus reeds op ons stond te wachten. De ons inmiddels welbekende chauffeur bracht ons snel en veilig weer naar huis. Van dat deel van de reis zal overigens de meeste van ons

niet veel zijn bijgebleven, de slaap was na een uitputtingsslag zoals wij hadden meegemaakt te sterk. Langzaam maar zeker liep de bus via Brussel, Breda, Utrecht en Amsterdam weer leeg. Toen ondergetekende rond kwart over zeven thuis kwam dacht hij slechts aan één ding: slapen. Dat is dus ook precies wat ik een groot deel van de zondag heb gedaan, moe maar uiterst voldaan geslapen.

Al met al was de hele onderneming

best geslaagd, de meeste van ons hebben het nodige ingekocht waar we voorlopig weer even mee voort kunnen. Niet alles verliep natuurlijk even vlekkeloos, maar, dat dient gezegd te worden, dat lag geenszins aan onze "chef", die zijn uiterste best heeft gedaan en die ik hierbij nogmaals zeer hartelijk wil bedanken voor al zijn goede zorgen. Ik zou willen afsluiten met de mededeling dat ik een volgende keer weer graag van de partij ben.

Adrie van Dijk.

DE CRUISER TANK STORY (vervolg)

Dit 75 mm kanon was het eerste Britse kanon waarmee zowel een pantserdoorborende granaat als een behoorlijk effectieve brisant granaat kon worden verschoten. Ondanks deze verbetering was er toch behoefte aan een zwaarder close-support wapen en dus werd in februari 1943 besloten een aantal A27's uit te rusten met een 95 mm houwitzer. De verdeelsleutel was 10% van de Cromwells, 12 % van de Centaurs en geen Cavaliers.

De Productie van de A27 Cromwell verliep niet zo voorspoedig als gewenst was. De problemen werden zelfs zo groot dat de verantwoordelijkheid voor de productie in mei 1943 overging van de Birmingham Carriage and Wagon Company naar Leyland Motors. Die bracht onmiddellijk een aantal verbeteringen aan in het ontwerp. De belangrijkste daarvan was een nieuw ontworpen versie van het 17-ponder kanon. Dit betrof een compacte versie met een kortere loop, een kleinere stootbodem en een lager gewicht. Het gebruikte dezelfde munitie als het oorspronkelijke 17-ponder kanon en de prestaties waren ook nagenoeg gelijkwaardig. Uiteindelijk besloot men wel de toren aan te passen, de romp kon onveranderd blijven. De aanduiding werd A34, de naam COMET.

Het eerste proefmodel kon in februari 1944 worden getest en na het uitvoeren van diverse verbeteringen, voornamelijk aan het onderstel, kon de Comet in september 1944 in productie worden genomen. Hoewel er in december 1944 reeds enkele werden afgeleverd, kwam hij pas

in maart 1945 beschikbaar. Dit was in feite te laat om nog een rol van enig belang te kunnen spelen.

De Comet was snel en betrouwbaar en de eerste Britse tank die het op bijna gelijkwaardige basis tegen de Duitse Panther tank kon opnemen.

De Comet was de laatste echte cruiser tank. De Britse ervaringen hadden geleerd dat een tank niet speciaal voor één doel moet worden ontworpen. Gevechtstanks moeten zowel infanterie-ondersteuning kunnen leveren als vijandelijke tanks kunnen bestrijden. Reeds in 1942 wijzigde het War Office zijn tank-beleid en besliste dat er in het vervolg "universele" tanks zouden worden ontwikkeld die voor alle taken geschikt waren.

Deze beslissing leidde uiteindelijk tot de CENTURION tank, die een goede bewapening (het 17-ponder kanon) en een zware pantsering (bestand tegen het Duitse 88 mm kanon) combineerde met een terreinwaardigheid doe gelijkwaardig was aan die van de Comet. Alleen de topsnelheid lag een stuk lager (ca. 35 km/uur tegen ca. 50 km/uur).

De eerste zes testvoertuigen werden in mei 1945 afgeleverd, wat net te laat was om ze nog in gevechtssomstandigheden te beproeven. Desondanks zou de Centurion de standaard gevechtstank worden van zowel het Britse leger als van de legers van vele andere landen.

Bron: David Fletcher: Cromwell tank, vehicle history and specification.

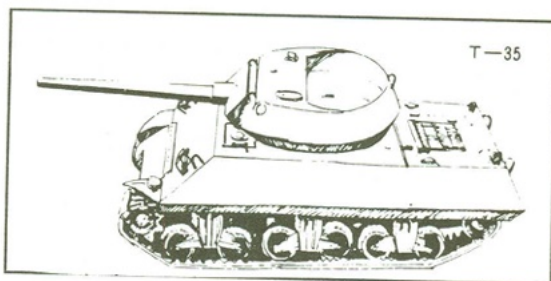
DE M10 EN M36 TANKDESTROYER SERIE

Alexander v.d. Wetering

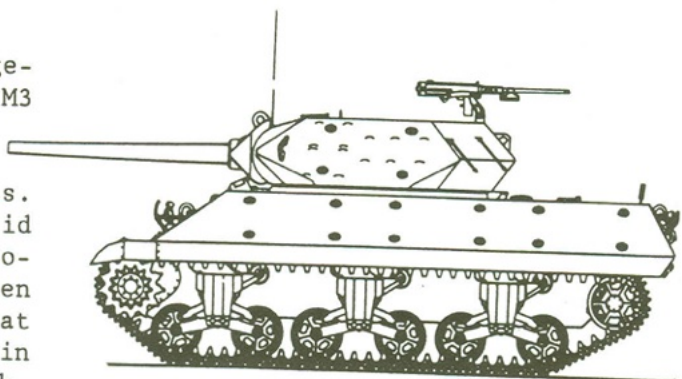
DE ONTWIKKELING

In de zomer van 1942 was het voor ingewijden duidelijk geworden dat de T12/M3 Tank Destroyer van het Amerikaanse leger, een 75 mm M2 kanon op een M3 Halftrack, absoluut ontoereikend was. Een tweede reden voor grote bezorgdheid was dat het "Fast Tank Destroyer Project" zoveel achterstand had opgelopen dat het er naar uit begon te zien dat de Amerikaanse troepen de strijd in zouden moeten met een verouderde tankdestroyer.

De 105 mm Gemechaniseerde Howitzer M7 "Priest" leek echter een interessant alternatief te bieden. Er was juist een 3 inch (76,2 mm) anti tankkanon ontwikkeld, bestaande uit het sluitstuk van de 105 mm houwtizer en de loop van het 3 inch luchtdoelkanon. Dit 3 inch kanon werd bij wijze van proef op het onderstel van een "Priest" gemonteerd, doch dit idee werd weer verworpen. Vervolgens werd het kanon gemonteerd op het onderstel van een M4A2 middelzware tank, waarbij dezelfde toren werd gebruikt als die van de nog experimentele M6 Zware Tank. Dit project, aangeduid als T35, werd echter gestopt omdat het gewicht van het voertuig te groot werd. De volgende stap was het ontwerpen van



een nieuwe opbouw en toren voor het M4A2 onderstel. De schuine zijanten van deze opbouw en toren betekenden een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de over het algemeen verticale zijwanden van de toenmalige tanks. Dit prototype werd aangeduid als T35E1 en werd in productie genomen als de M10 Gun Motor Carriage. In september 1942 werd, teneinde de productie te vergroten, de M10 opbouw op het M4A3 onderstel gezet en dit voertuig werd in oktober 1942 in productie genomen als de



M10A1 Gun Motor Carriage. Toen de productie in december 1943 werd beëindigd, waren er 6706 M10 en M10A1 Tank Destroyers gebouwd.

De eerste productievoertuigen kampten met een onvoldoende uitgebalanceerde toren, wat veroorzaakt werd door het gewicht van de lange loop van het kanon. Dit probleem werd opgelost door aan de achterkant van de toren contragewichten aan te brengen. Dit kon zowel in het veld worden uitgevoerd als in de fabriek. Er bestonden tenminste drie uitvoeringen van deze contra-gewichten.

Ook het Britse leger ontving een groot aantal M10's, die ze "Wolverine"noemde. In een behoorlijk deel hiervan werd het 3 inch kanon vervangen door het bekende 17 pond anti tankkanon, waarvoor de toren van de M10 uitermate geschikt was. Deze aangepaste versie kreeg de naam "Achilles".

Torenloze M10's werden gebruikt als tractor voor de zware 8 inch en 240 mm houwtizers. Ze werden aangeduid als de "Full Track Prime Mover M35".

Omdat de ontwikkelingen ook in die tijd snel gingen, werd er, voordat de M10 zelfs maar zijn eerste actie had gezien, al nagedacht over een 90 mm kanon als bewapening. Al voor het begin van de oorlog hadden artillerie-deskundigen de drievoudige waarde van het 90 mm kanon onderkend. Het was namelijk effectief als luchtdoelkanon, veldgeschut en anti tankkanon.

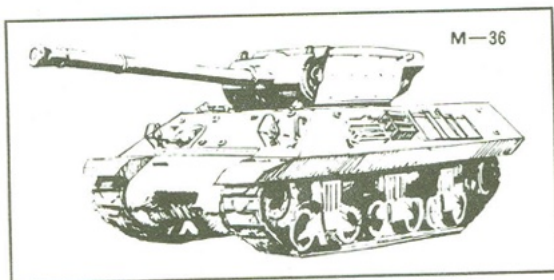
In oktober 1942 begon men met het onderzoek naar de mogelijkheden om de M10 en het 90 mm kanon tot een wapensysteem

te combineren. Begin 1943 werd het echter duidelijk dat de toren van de M10 te klein was voor het grote 90 mm kanon en dus moest er een nieuwe toren worden ontworpen. Men besloot de toren te testen die was ontwikkeld voor de nieuwe serie zware tanks. Door gebruik te maken van het basis torenmechanisme, de ophanging van het kanon, het rotatie- en elevatiemechanisme en de richt- en afstandmetingsmiddelen, werd er veel tijd bespaard. Het project startte in maart 1943 en de beproevingen van het nieuwe voertuig, aangeduid als de T71, verliepen zo succesvol dat in november van dat jaar een opdracht werd gegeven voor de productie van 500 voertuigen.

De T71 was gebaseerd op de met een Ford motor aangedreven M10A1. Het Amerikaanse leger prefereerde namelijk deze krachtbron boven de dubbele GM diesels van de M10.

Uiterlijk waren de T71 en de M10 geheel identiek. Alleen in het interieur waren kleine verschillen om voldoende berg-ruimte te maken voor de grotere 90 mm granaten. De belangrijkste verbetering aan de toren waren de geïntegreerde contragewichten.

In juni 1944 werd de T71 gestandaardiseerd als de 90 mm Gun Motor Carriage M36.



Met de productie van de M36 werd veel haast gemaakt, want het was het enige Amerikaanse gevechtsvoertuig dat het kon opnemen tegen de Duitse Panther en Tiger tanks. Tussen april en juli 1944 bouwde het Grand Blanc Tank Arsenal de laatste 300 M10A1's. In juni van dat jaar begon de Massey-Harris Company met een ombouwprogramma waarin bestaande M10A1's werden uitgerust met de nieuwe toren + 90 mm kanon.

Na de invasie concludeerde het Amerikaanse leger dat de behoefte aan M36's

groter was dan eerst was gedacht en dus werden in de daarop volgende maanden ook bedrijven als de American Locomotive Company en de Montreal Locomotive Company bij de productie ingeschakeld.

De strijdkrachten in Europa hadden vooral behoefte aan het 90 mm kanon; het maakte niet uit waar het op gemonteerd was. De eerste maatregel was dus om een ander geschikt onderstel te vinden. Men koos hiervoor het onderstel van de M4A3 middelzware tank, een logische keuze omdat de M36 in feite ook een M4A3 was met alleen een gewijzigde gepantserde opbouw. Voor het plaatsen van de toren hoefde slechts een paar kleine wijzigingen te worden uitgevoerd. Rechts voor in de romp werd plaats gemaakt voor de radio, waarbij de radio-antenne een plekje kreeg achter de rechter koplamp en de steun voor het kanon werd verplaatst van de frontplaat naar het achterdek.

Dit waren in feite de enige uiterlijke verschillen tussen deze nieuwe uitvoering, de M36B1, en de M4A3 romp. De M36B1 behield de boegmitrailleur van de Sherman tank en was daarmee de enige Amerikaanse tank destroyer die hiermee was bewapend.

De M10's die door M36's werden vervangen, werden naar de fabriek terug gestuurd om te worden omgebouwd. Ze kregen de nieuwe toren met het 90 mm kanon en werden in het vervolg aangeduid als M36B2. De meeste M36B2's kregen ook een bredere rupsband. Dit werd uitgevoerd door de loopstellen iets verder van de romp te plaatsen en aan beide zijden van de rupsband de zgn. "duckbill" verbredingsstukken te monteren. Hierdoor werd de rupsband verbreed van 16 naar 24 inch, waardoor de bodemdruk per cm² aanzienlijk lager werd.

Een tweede wijziging die werd aangebracht bij de meeste B2's en bij sommige andere voertuigen van de M36 serie, bestond uit een gepantserd dak op de open toren. Dit bood bescherming tegen granaatscherven en handgranaten, maar vooral tegen het weer.

Het schijnt dat er in die dagen nogal verschil van mening bestond over de kwaliteiten van het 90 mm kanon. Het 702nd Tank Destroyer Battalion was, als een van de eerste eenheden, in oktober

1944 uitgerust met M36's. In de daarop volgende maanden ondersteunde het bataljon de drie tankbataljons van het 67th Armored Regiment in de strijd in het Roergebied. In de gevechten vernietigde het 702e 15 Panthers, terwijl de Sherman tanks van het 67e er maar 5 konden claimen.

DE BOUW

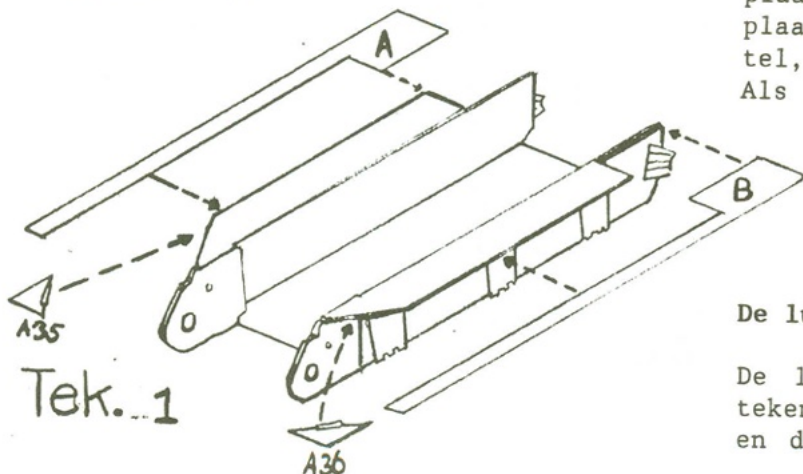
Vroeger was er wel een Tamiya bouwpakket van de M10 (ook van de M36), maar deze M10 was te lang voor schaal 1:35. Wel is de koepel te gebruiken voor een zelfbouw, hoewel hij ook niet helemaal klopt.

Ook zijn er pas een M10 en een M10 Achilles verschenen van Accurate Armour, maar deze modellen zijn voor mij te duur, want ik moet nog rondkomen van mijn zakgeld.

Voor het bouwen van een M36 is er al eerder een bovendek verschenen van MB Models. Meer kits zijn mij niet bekend, maar ze kunnen er natuurlijk wel zijn. Ik heb een M10 gemaakt van plastic plaat, met als basis de M36B1 van Italeri en met de koepel van de oude Tamiya M10 (ook verkrijgbaar van Academy, dit zijn echter de oude Tamiya mallen).

De romp van de M10.

Eerst worden stap 1 en 2 van de M36B1 bouwtekening uitgevoerd. Alleen de delen C17 en C18 worden nog niet bevestigd. Voor het interieur gebruikte ik onderdelen van Italeri's Kangaroo. Ik weet niet helemaal zeker of dit correct is. Als iemand meer informatie over het interieur heeft, dan mag hij mij daar best mee helpen (mijn telefoonnummer is 023-240867).



Vervolgens lijmen we deel A en B van de tekening 1 op hun plaats. Ook worden deel A35 en A36 van de M36B1 op hun plaats gelijmd. Daarna worden deel C, D, E, F en G aan elkaar gezet (NOG NIET OP DE ROMP!).

Zaag een pijpje met een binnendiameter van 4,5 mm schuin af en lijm het achter het gat voor de antenne op deel F. Lijm er een cirkel met dezelfde diameter tegenaan, hier komt later de antenne op te staan. Op deel G worden de gaten voor de luiken nog open gelaten en in het gat achterop wordt deel H bevestigd, met in het midden de opening voor het rooster. Voor het maken van het rooster gebruikte ik het M4A3 rooster van de M36B1 en veranderde dit volgens tekening 2 in een M4A2 rooster.

Nu wordt het bovendek op het onderstel bevestigd (LET OP: vanaf nu geen toegang meer tot het interieur!).

Vervolgens boorde ik gaatjes van 0,8 mm en plaatste daarin stukjes ronde slaters staf met dezelfde dikte als het gaatje. Ze mogen ca. 1,5 mm uitsteken, in het echt zijn het bouten. Daarna lijmden ik hier twee ringetjes op. Eerst een met een diameter van 2,5 mm en daarop een met een diameter van 2,3 mm (zie foto 1 met op de voorgrond twee van de bouten).

Aan de zijkant van de tank hoeven er op de plaats van het rek (oude Tamiya M10 deel A9, dit rek klopt aardig) geen gaatjes te worden gemaakt, want het Tamiya rek is iets te groot. Ook kunt u de bouten aan het Tamiya rek aanpassen. Vervolgens worden de lampen, hijsogen en het gereedschap bevestigd volgens tekening 2.

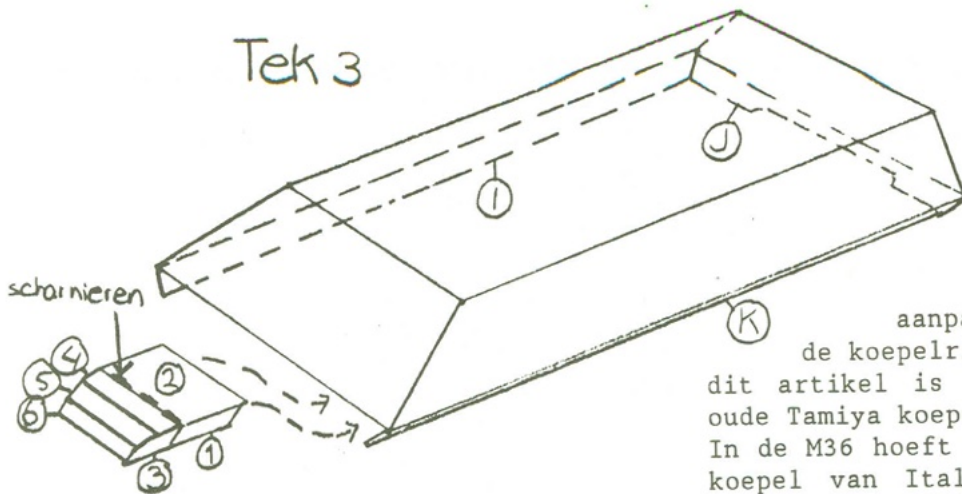
Nu worden de platen I, J en K op hun plaats gelijmd (zie tekening 3). Op plaat J komen nog een bijl en een sleutel, zie ook bijgevoegde tekening.

Als laatste worden de nummers C31, C32 en C33 van de M36B1 bevestigd, maar niet volgens de bouwtekening doch tegen deel C19 aan en zo ver mogelijk naar het motordek toe, tot het aansluit op deel J.

De luiken.

De luiken worden gemaakt zoals op de tekening aangegeven, met de periscopen en de handgrepen uit de luiken van de

Tek 3



M36B1. Het scharnier heb ik gemaakt volgens foto 1. De maten in 1:35 zijn: breedte 4 mm, lengte 6,2 mm en het steekt 1 mm uit het luik.

Nu resten nog het motordek en de koepelring. Dingen zoals benzinedoppen, een steun voor het kanon, enz. kunt u maken volgens bijgevoegde tekening. De koepelring heeft u als het goed is al uitgesneden voordat de delen C, D, E, F en G werden bevestigd.

Als u dit gedaan heeft, moet u er een rand omheen maken van 1,5 mm hoog en 1,5 mm breed.

De Koepel.

Als koepel is dus de oude M10 koepel van de Tamiya bouwdoos te gebruiken, maar er ontbreken een aantal dingen, zoals een brandblusser en reserve onderdelen voor de .50 (zoals extra loop). De foto's 2 en 3 geven een goed beeld van de binnenkant van de toren. De brandblusser en de reservedelen van de .50 zitten wel in de M36B1 bouwdoos, dus deze kunt u plaatsen. Volgens de foto's ontbreekt er een strip die te zien is op de foto van de M10 Achilles (foto 3 op de voorgrond). Voor de rest zitten de delen A2 (de hijsogen aan de zijkant van de koepel) scheef op hun plaats. U kunt ze recht vastlijmen en het bovenste gaatje dichtmaken.

De spatborden worden gemaakt volgens tekening 3 bij dit artikel.

M36

De M36 romp is bijna hetzelfde als de M10 romp, alleen heeft de M36 een ande

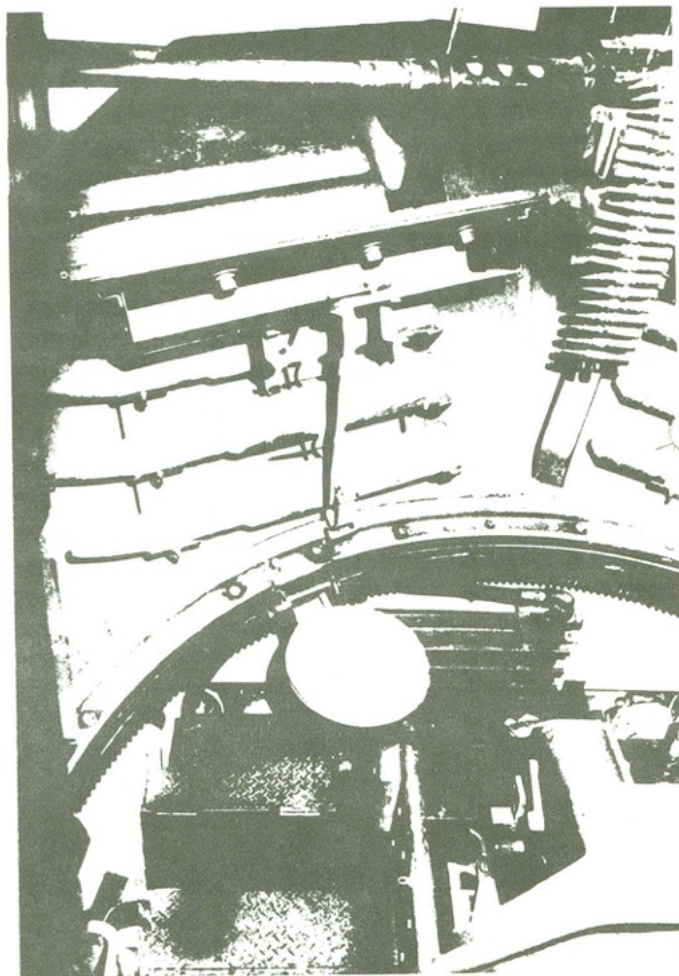
re loopsteun. Deze zit echter in de M36B1 bouwdoos (deel A55 en tweemaal deel A48) en u kunt hem bouwen volgens bijgevoegde tekening. Wel moet u de koepelring

aanpassen voor de M36, want de koepelring op de tekening bij dit artikel is iets aangepast voor de oude Tamiya koepel.

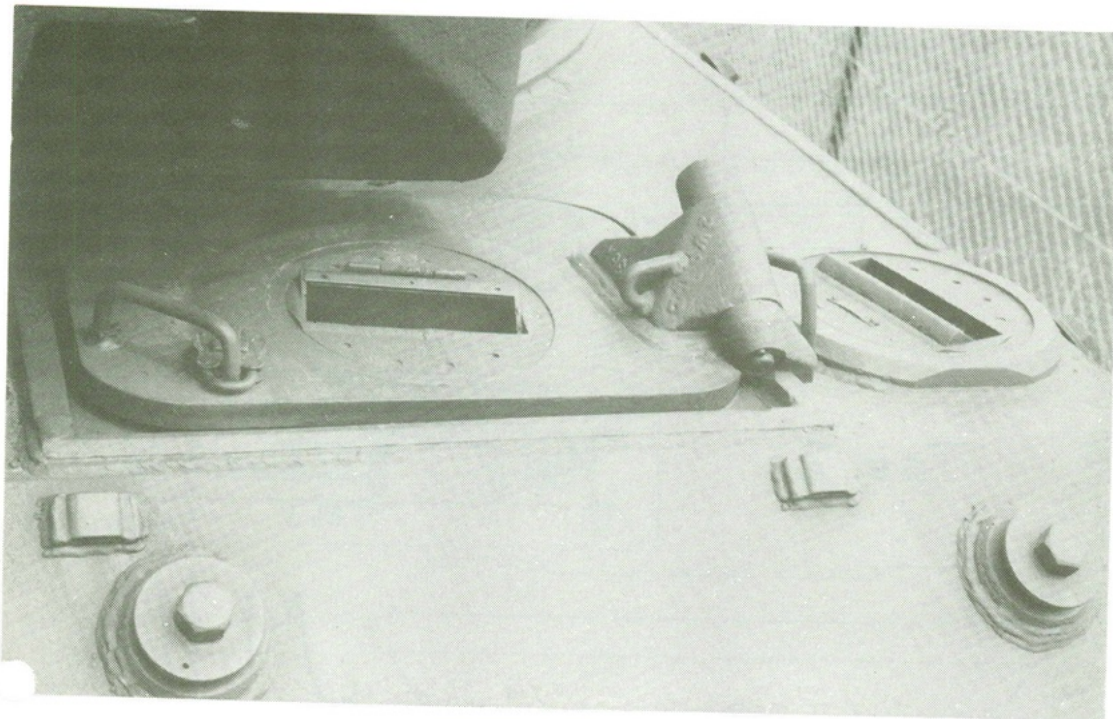
In de M36 hoeft geen interieur, want de koepel van Italeri's M36B1 is aan de onderkant dicht (deze koepel wordt dus gebruikt voor de bouw van de M36).

M36B2 en M10A1

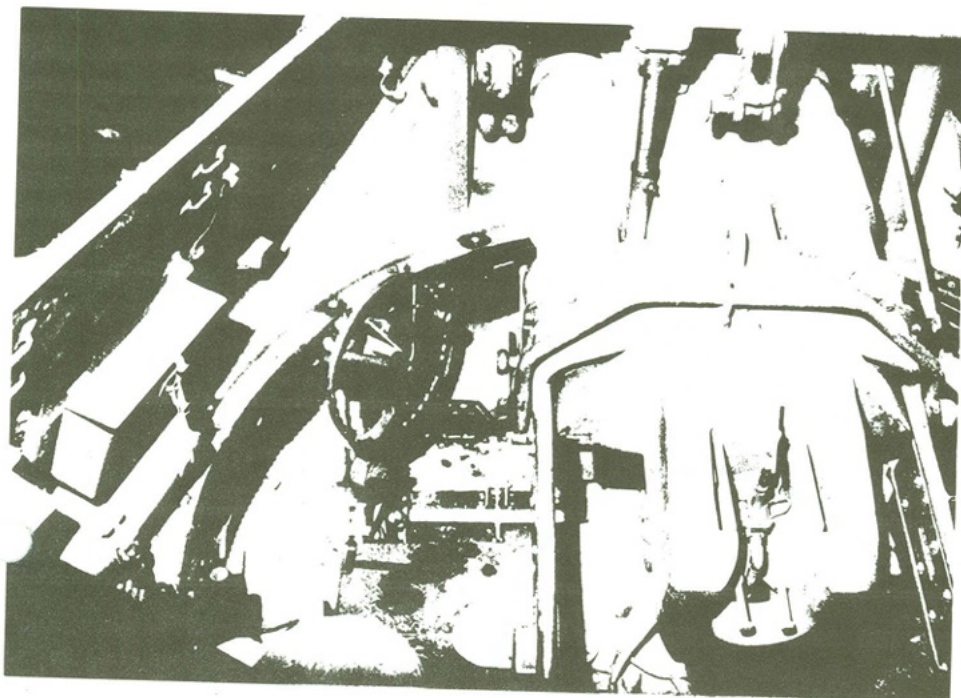
Deze voertuigen verschilden weinig van de M36 en de M10, alleen een ander motordek. Hiervoor kunt u het motordek uit de M36B1 bouwdoos gebruiken; u hoeft het alleen maar uit het bovendek te zagen.



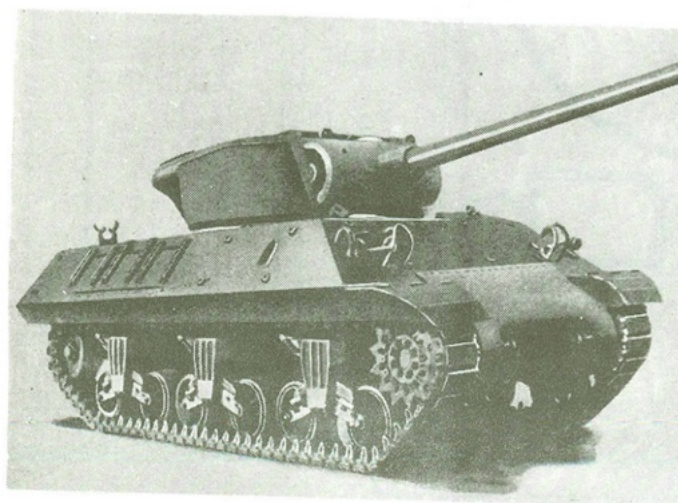
De achterkant van de koepel van de M10



Het bestuurdersluik (boven)

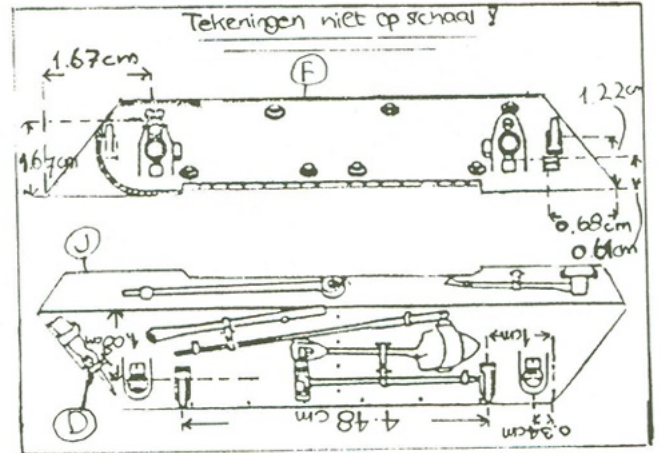
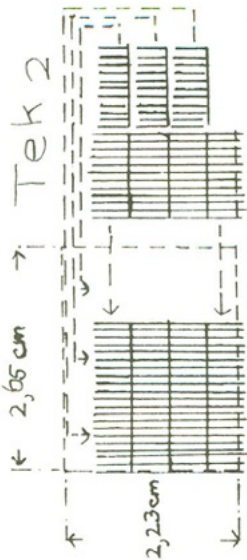
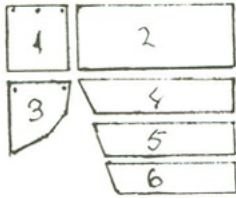


De voorkant van de koepel van de M10 met het kanon. (links)



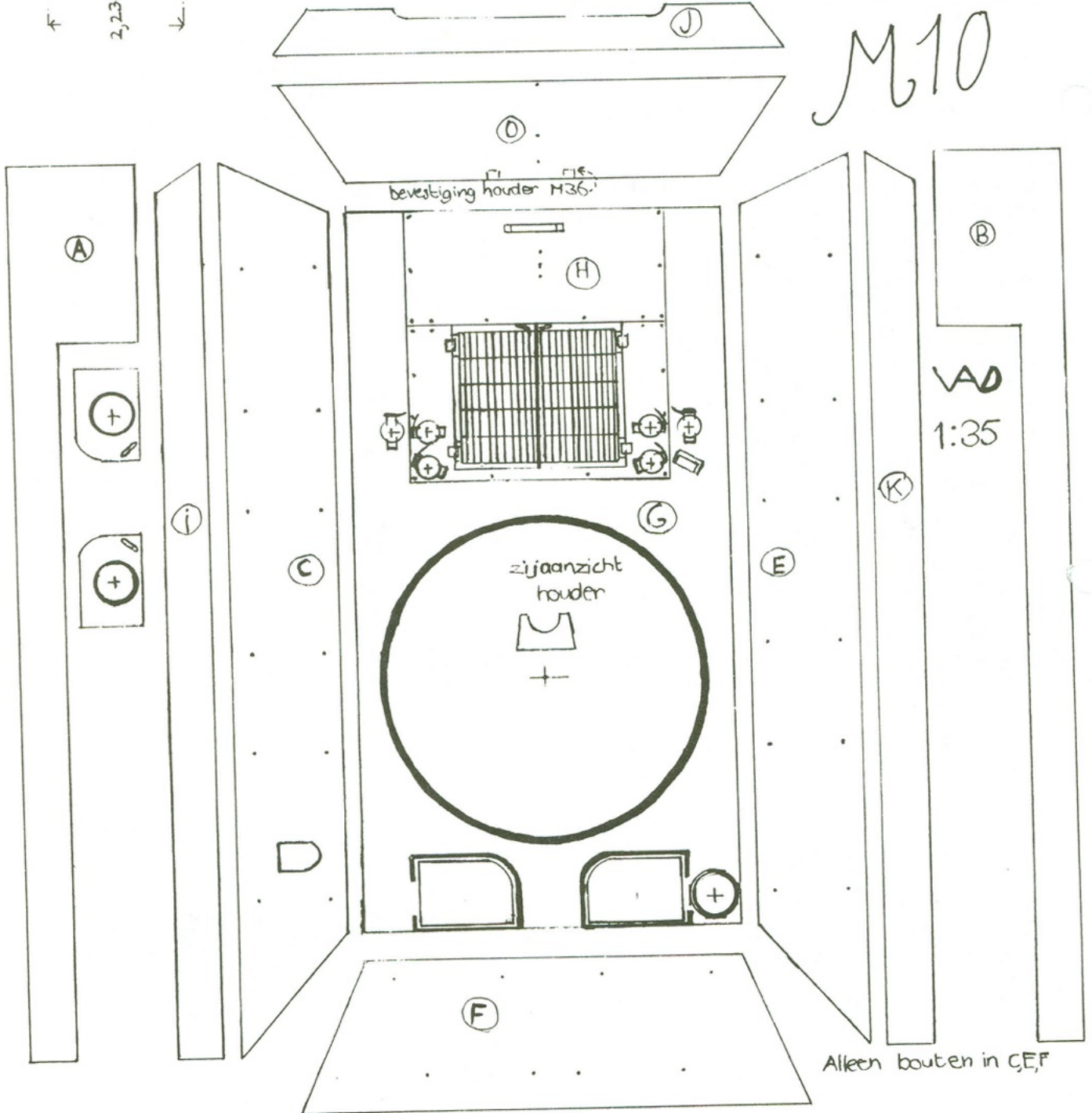
De M36 (l) en de M36B2 (r) (onder)

spatbord 2x



TEK. 2

M10





OPROEP - OPROEP - OPROEP

Het Airborne museum in Hotel Hartenstein in Oosterbeek wordt in verband met het 50 jarig jubileum van de "Slag om Arnhem" geheel opgeknapt.

In het museum staat een 1:72 diorama van de oprit en een deel van de Rijnbrug, met daarop de resten van de vernietigde colonne Duitse voertuigen van het verkenningsbataljon van Gräbner. Door de tand des tijds is het diorama stoffig en vaal geworden. Bovendien zijn de voertuigen aan een deskundige vervanging toe. Een uitgelezen kans voor TWENOT om te scoren en het bestaan onder een zéér breed publiek te adverteren.

De Friese tak van TWENOT wil hier iets aan doen, maar zit met het probleem van de afstand. Door ons worden in ieder geval "nieuwe" vernietigde voertuigen geleverd, met de nodige figuren. Echter, *wij zoeken enkele collega-TWENOTTERS in de buurt van Oosterbeek die, op door henzelf te plannen momenten*, met het diorama aan de slag willen. Dit hoeft *niet* te worden vernieuwd, maar moet worden opgeknapt: stofvrij maken, waar nodig repareren, aandacht voor begroeiing, puin, details toevoegen en eventueel wat verfwerk.

Het diorama staat hiervoor vanaf november tot eind januari in de kelder van het museum, waar eraan kan worden gewerkt.

Wie, o wie bellen en stellen zich voort deze actie beschikbaar? Je hoeft natuurlijk geen 1:72 bouwer te zijn om hieraan mee te werken. Iedereen met normale modelbouwvaardigheden kan een bijdrage leveren.

Je kunt je met een kaartje of een telefoontje melden bij Peter van Kempen, [redacted], tel. [redacted] (werk [redacted]).

Een week na het verschijnen van DE TANK zullen jullie bericht ontvangen over de te plannen eerste bijeenkomst in Hotel Hartenstein, waarna, na de werkverdeling, iedereen aan de slag kan. Uiteraard zal er een locale "aanspreekfunctionaris" worden aangesteld, die de toegang regelt.

Het zal ongetwijfeld een leuke klus worden, je bent weer eens op een geheel andere manier met je hobby bezig. Ook rekent het bestuur van het museum op TWENOT, dus, laat ze niet in de steek en reageer op deze oproep.

Na afloop zal er bij het diorama permanent een (bescheiden) verwijzing naar TWENOT worden geplaatst en zullen belangstellenden in het museum informatie over TWENOT kunnen krijgen.

Ik zie jullie reactie met spanning tegemoet!

Peter van Kempen

vervolg VRAAG & AANBOD:

Henk Timmerman, [redacted] zoekt de Elephant van Fujimi, schaal 1:76 en liefst drie maal, en de Morris CS8 met het 40 mm luchtafweerkanon van Airfix. Kan iemand hem hier aan helpen?

MODELBOUW DE LANCIER

Herenstraat 74
2802 KJ GOUDA
Nederland
Tel.: (0) 1820 - 28185



****SPECIAAL VOOR DE FEESTDAGEN HEBBEN WIJ NOG EEN GROOTTE VOORRAAD GRILLE'S VAN KIRIN IN-GEKOCHT..... f 52,50**

Specialisten in militaire modelbouw, boeken & figuren

Wij hebben een grote partij ADV-Azimet binnen gekregen:

-Nieuwe catalogus 1993/94.....	f 12,50
-Renault VAB 4x4 VTT pantserwagen geheel met interieur.....	f 157,50
-Steyer 1500 Funkwagen met interieur .	f 142,50
-Steyer 1500 cargo truck.....	f 142,50
-Chevrolet G 7107 cargo truck.....	f 132,50
-KV I-S toren voor Tamiya model.....	f 47,50
-M31 recovery vehicle based on M3 Lee.	f 69,50
-120mm Brandt mortar (in Nederlandse dienst).....	f 33,50
-SdKfz 7 ammunition carrier.....	f 66,50
-Panzerbefehlswagen I Ausf. A.....	f 49,50
-Borgward IV type C Sprengpanzer.....	f 157,50
-SdKfz 11 Einheitsfahrerhaus, compleet model met Model Kasten tracks.....	f 189,50
-Decals: German divisional signs.....	f 19,50
-Decals: German tactical signs.....	f 19,50
-Decals: German license plates and technical markings.....	f 19,50
-Hummel/Nashorn actie bemanning (4)...	f 52,50
-GMC Workshop Shelter ST5 ST6 volledig ingericht met gereedschap etc.....	f 89,50
-Kübelwagen workshop conversie.....	f 27,95
-Gereedschap set met o.a. draaibank, kolomboormachine en handgereedschap	f 19,50



120MM U-BOOT KAPITEIN

f 62,50

f 52,50

AANBIEDING

AFV-Club M35A2 truck samen met Kirin Vietnam gun truck conversie.

**VAN f 112,00 voor slechts f 89,50 (zolang de voorraad strekt)

RESICAST

35108	25pdr Sexton MkII	f 192,50
35109	Russian GAZ AA truck	f 76,50
35110	Russian GAZ AAA truck	f 89,50
35111	Russian M4, quadruple Maxim AA machine gun	f 36,50
35202	Damaged oil drums	f 16,95
35501	German wounded white wheel barrow	f 32,50

AANBIEDING MODEL MASTER VERFSPUIT

Model Master professional airbrush, 3 verschillende spuitkopjes, 1 paintcup 8cc, 1 glazen flesje met aansluitdeksel en een setje mengflesjes en pipetjes

**NORMAAL f 329,95 nu voor slechts..... f 280,00 (aanbieding tot 24-12-93)

NIEUW VAN ITALERI

M113 met Vulcan	f 23,50
Russian BT5 fast tank	f 23,50
Modern accessory set, een uitgebreide set met kisten, munitie, zwaailichten etc.	f 7,25
Commando Hummer	f 16,95
German Panther tank met losse Zimmerit en motor	f 31,50
PzKpfw I Command uitv.	f 23,50
German Bundeswehr figuren	f 11,25
Russian Zis-3 AT gun	f 11,25
Russian 120mm mortar/crew	f 11,25

De volgende uit productie modellen van Italeri hebben wij nog in voorraad:

M24 Chaffee tank	f 23,50
Opel Maultier	f 23,50
Horch KFZ 15	f 23,50



Openingstijden: Woensdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 18.00 - zaterdag van 10.00 tot 17.00. Donderdag koopavond van 19.00 tot 21.00. Onze zeer uitgebreide postordercatalogus kunt u ontvangen door f 25,00 over te maken op giro: 60.81.081 of Rabobank: 11.69.37.211 t.n.v. R. de Jong. Wilt u gebruik maken van onze postorderservice, dan zijn wij tevens 's-maandags telefonisch bereikbaar van 10.00 tot 17.00.